Cutezătorii

13

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 28 MARTIE
1968, ANUL II

Din cuprins:

MINI TEHNICUS Pag 4-5
Taina SFINXULUI DIN BUCEGI Pag 6-7
OAMENII PĂSĂRI Pag 12-

CĂLĂTORII ÎN INVIZIBIL

Foto: GR. PREPELIȚĂ

ECRAN

Receptivi la setea voastră de informații, la dorința voastră de a cunoaște pulsul vieții contemporane, dăm cuvîntul cronicarului nostru care, săptămînă de săptămînă, va prezenta pentru voi evenimentele cele mai importante ale actualității.

Aspect de la mitingul tineretului bucureștean dedicat solidarității cu lupta poporului vietnamez.

- **În zilele de 21—22 martie, la Comitetul Central al partidului, a avut loc o consfătuire cu primii secretari ai comitetelor județene de partid și primii vicepreședinți ai comitetelor executive ale consiliilor populare județene. Cu acest prilej a fost analizată activitatea cu privire la reorganizarea administrativ-teritorială, la crearea noilor organe județene de partid și de stat, precum și a instituțiilor, a organizațiilor economice și social culturale și a organizațiilor obștești și de masă din județe. Consfătuirea a ascultat în încheiere o amplă expunere a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU.**
- *O emoționantă festivitate a adunat laolaltă, duminică, elevi și profesori ai Liceelor bucureștene «Gheorghe Lazăr» și «Nicolae Bălcescu», oaspeți de seamă, personalități ale vieții noastre politice, științifice și culturale: s-au împlinit 150 de ani de la înființarea Școlii românești de la Sf. Sava. Cu emoție puternică și nespusă bucurie, cei prezenți la sărbătoare au primit mesajul adresat cadrelor didactice și elevilor celor două licee bucureștene de către tovarășul* **NICOLAE CEAUȘESCU,** *secretar general al C.C. al P.C.R. președintele Consiliului de Stat.* **«Purtînd în inimă mîndria de a fi continuatori ai unor mari înaintași ce s-au format pe băncile acestor școli și au strălucit în istoria poporului nostru** *— se spune printre altele în mesaj —* **elevii de azi au datoria de a munci cu rîvnă pentru a-și însuși temeinic tot ce este mai valoros în tezaurul culturii naționale și universale, de a se pregăti ca continuatori de nădejde ai marii opere de înflorire a României socialiste».**
- *De un prestigios succes s-a bucurat spiritul inventiv tehnic românesc la* **al 17-lea Salon internațional al inventatorilor,** *care a avut loc de curînd la Bruxelles. Invențiile românești au primit o medalie de aur și două medalii de nichel.*
- *A continuat să se decearnă titlul de* **Întreprindere fruntașă pe ramură.** *Felicităm din toată inima pentru primirea acestui prestigios titlu, colectivele Uzinelor «Tractorul»-Brașov, Șantierul hidroenergetic și de navigație «Porțile de Fier».*
- *Două sărbători școlare deosebite au avut loc zilele trecute — la Tg. Cărbunești în județul Gorj și la Craiova. Liceului din Tg. Cărbunești și Liceului nr. 5 din Craiova li s-au atribuit numele marelui poet* **Tudor Arghezi.** *La Liceul din Craiova a apărut cu acest prilej un caiet de versuri intitulat «Bilete de ucenici».*
- *Pretutindeni în țară s-au desfășurat mari adunări populare, în care oamenii muncii își exprimă deplina solidaritate cu lupta dreaptă a poporului vietnamez. Printre acestea, am notat că, recent, la București, a avut loc un miting la care au participat numeroși tineri din întreprinderile Capitalei, elevi, studenți români și străini ce studiază în țara noastră. Luînd cuvîntul, tinerii și-au exprimat satisfacția că poporul nostru acordă poporului vietnamez tot sprijinul moral, material, politic și diplomatic pentru lupta sa eroică, cerînd totodată ca S.U.A. să pună capăt imediat și fără condiții războiului de agresiune în Vietnam.*

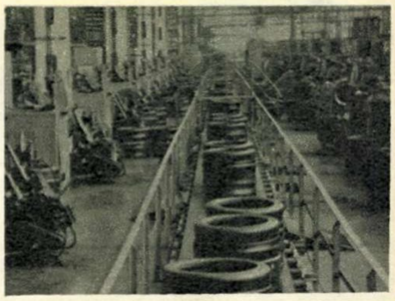

Aspect de la «Danubiana», întreprindere care a primit titlul de fruntașă pe ramură.

Cronicar

Reportaj de scurt metraj

AL DOILEA ORĂȘEL ÎN... ORAȘ!

Ciudat titlu, nu-i așa? Și totuși el nu e cituși de puțin metaforic. Oglindește o strictă realitate. Un al doilea orășel studențesc (primul fiind cel de la Copou) se construiește în orașul Iași.

Concret, unde? În apropierea zonei industriale. Principalele obiective? Un uriaș edificiu care va adăposti Facultatea de chimie a Institutului politehnic, 15 cămine (fiecare cu cîte 400 de locuri), o cantină la care vor putea servi în fiecare zi masa 6 000 de studenți, un complex comercial, un dispensar medical.

Primele trei cămine au și fost predate, cum se spune, «la cheie». Încă două cămine se găsesc în faza de finisare.

Ne-am adresat muncitorului constructor, maistrul betonist Ion Gheorghiu:

— Meștere, i-am spus, peste cîțiva ani, destui cititori ai «Cutezătorilor» vor trăi în acest orășel. Ai vrea să le transmiți ceva?

— Bineînțeles. Unu: să învețe cu sîrg. Doi: că, gîndindu-ne și la ei, lucrăm cu nădejde.

o.p.i.

Fațada Universității «Al.I. Cuza» din Iași

* * *

E. Macovschi

MICROINTERVIU CU ACADEMICIAN PROFESOR EUGEN MACOVSCHI

Dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii contemporane ne-a făcut martorii nașterii continue a unor noi discipline științifice: cibernetica, automatica, radioastronomia, cosmonautica și altele. Dorind să aflăm la ce ne putem aștepta în această privință în viitor, am adresat în numele vostru academicianului profesor Eugen Macovschi, directorul Institutului de Biochimie al Academiei, următoarea întrebare:

Cititorii revistei **«Cutezătorii»** *sînt la vîrsta primelor pasiuni în «aventura» cunoașterii, se decid pentru o profesie sau alta. Ce specialități noi le oferă în viitor dezvoltarea necontenită a biologiei?*

Acad. prof. Eugen Macovschi: În afară de profesiile generate de ultimele discipline apărute în biologie în trecutul foarte apropiat — cum ar fi **biochimia, biofizica** și altele — situația actuală ne permite să anticipăm nașterea altor noi profesii care ne vor aștepta în viitorul cel mai apropiat. Dintre toate, cele mai interesante mi se par **cosmobiologia, radiobiologia** și **imunochimia.** După cum vedeți, este vorba de zonele de frontieră dintre anumite terenuri sigure. Astfel, studierea vieții în cosmos va constitui obiectul cosmobiologiei. Cercetarea comportării organismului viu sub influența radiațiilor este terenul de studiu al radiobiologiei, iar imunochimia se va ocupa de substratul chimic al imunității.

Rep.

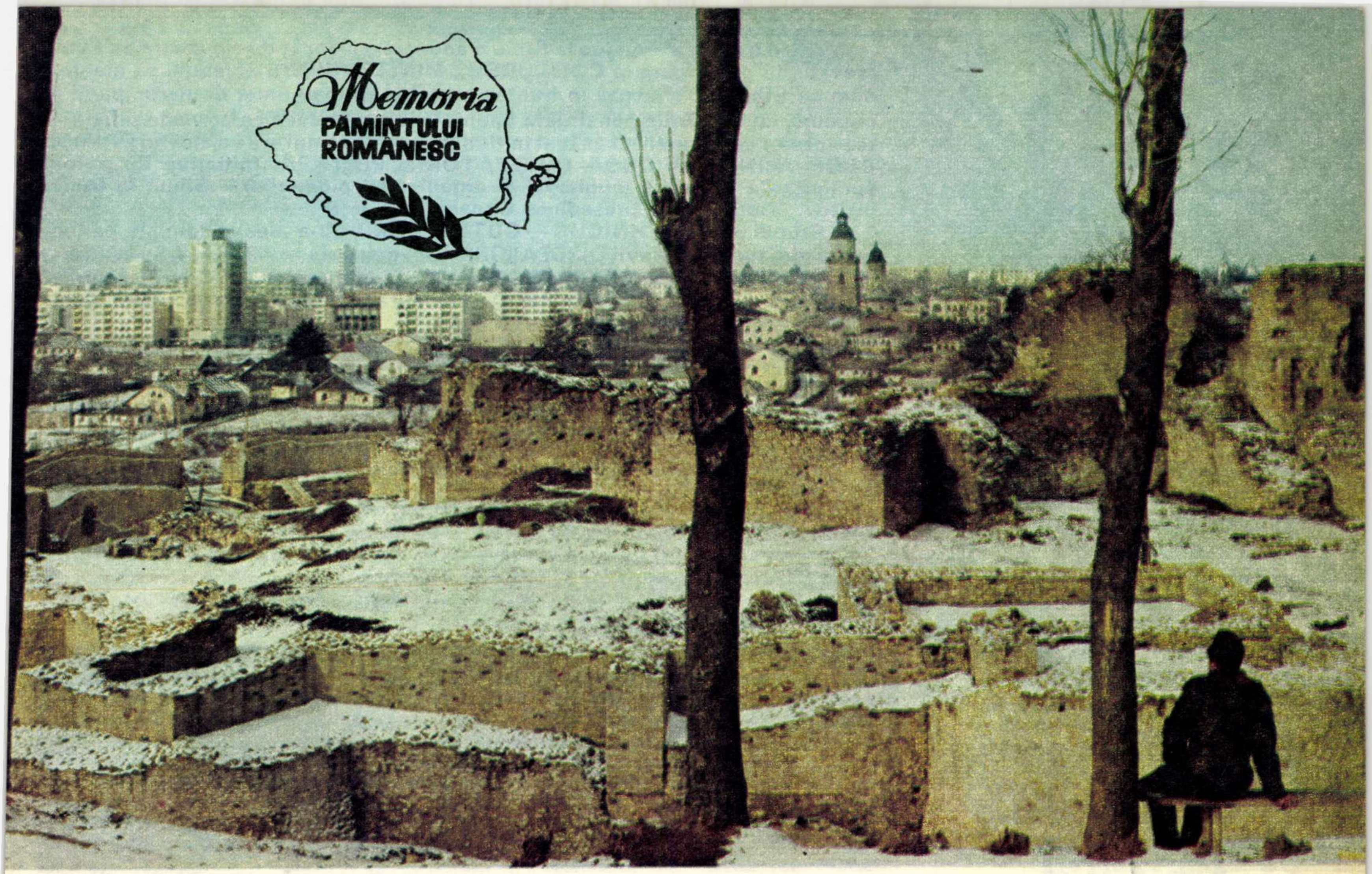

SUCEAVA

CETATE DE SCAUN A TINEREȚII

În timpul lucrărilor actualului hotel modern din centrul Sucevei constructorii au descoperit, la cîțiva metri sub locul unde aveau să fie așezate noile temelii, niște pivnițe lungi, adevărate catacombe, vestigii ale unor hanuri de demult, ori locuri de adăpost pentru femeile și copiii localnicilor în vremuri de primejdie, cînd bărbații, aici, ori pe zidurile vechii Cetăți de Scaun, își apărau locurile de invazii dușmane. Întîlnirea aceasta, față în față cu istoria, le-a creat constructorilor niște dificultăți plăcute, oamenii văzîndu-se, implicit, transformați dacă nu direct în arheologi, cel puțin în colaboratori repetat solicitați de muzeul din localitate. Evident, pînă la urmă lucrurile s-au rezolvat, istoria trecută și-a luat partea ei, iar cea prezentă a înscris o construcție de care beneficiază numeroșii vizitatori ai Sucevei. Din acea vreme de prime fundații noi în Suceava datează și diferite tezaure dezvelite din adăpostul pămîntului și vestind viața din trecut a fostei capitale a Moldovei.

Pe atunci, deci în urmă cam cu 9—10 ani, cartierele actuale ale Sucevei, marea piață de piatră și marmură, începeau abia să apară pe planșetele arhitecților. Se materializa însă, în lunca rîului Suceava, o construcție de care avea să depindă în bună parte dezvoltarea de mai tîrziu a orașului: cele două combinate mari — unul producător de celuloză și hîrtie și celălalt de mobilă, plăci fibrolemnoase, placaj, parchete etc., care își așezau tălpile temeliilor, de asemenea, pe urmele istoriei, pe tropot de cai și strigăte de luptă și astfel întîia oară în istoria sa, Suceava devenea important centru industrial.

Cu aceste combinate a apărut în Suceava profesia de inginer chimist, inginer specialist în producerea mobilei, inginer specialist în mînuirea diverselor aparate electronice... Suceava s-a umplut deodată de glasul tuturor acestor oameni, de glasurile lor de aici pornite și aici reîntoarse, căpătînd astfel un freamăt tot mai intens și cu semne de necontenită amplificare. Dar această amplificare s-a petrecut paralel cu alta, privind orașul însuși, adică schimbarea aproape întrutotul a așezării fostei capitale a Moldovei, într-o localitate modernă. Pe parcursul anilor, Suceava a devenit un șantier imens și, cartier după cartier, și-a alcătuit o nouă personalitate. Acum, dimineața, cînd pleacă spre combinate, spre întreprinderea de reparații auto, către moderna întreprindere de prelucrare a cărnii, către alte și alte întreprinderi (Suceava numără aproximativ 20 000 de angajați în întreprinderile industriale), oamenii coboară din aceste blocuri, din apartamentele confortabile ale unei localități moderne. Fiindcă, literalmente, vechea Suceavă este refăcută din temelii, astfel că vechile monumente istorice se profilează emoționant pe acest fundal constructiv al generațiilor de astăzi.

Suceava, străbuna Cetate de Scaun a mușatinilor, al cărei apogeu a fost domnia lui Ștefan cel Mare, își petrece în timp silueta sură printre păduri subțiri de foioase. Cetatea lărmuiește precum altădată: savanți și pietrari, dulgheri și meșteri ai fierului, oameni de felurite meserii cercetează, consolidează și refac ființa slăvitei redute a Moldovei, de atîtea ori asediată de dușmani și niciodată cucerită prin puterea armelor. În ființa actuală a Sucevei, Cetatea e un simbol al spiritului patriotic, al dragostei de neam, un îndemn permanent spre înainte.

Suceava e un oraș al tinereții în multe sensuri. Întîi prin înfățișarea ei, apoi prin vîrsta multora din locuitori. Dar în cel mai larg înțeles, Suceava e tînără prin numărul mare de școli și elevi. Dimineața, după cele dintîi coloane ale oamenilor din întreprinderi și instituții, străzile se umplu de mulțimea elevilor în drumul lor spre școli (opt mii de elevi și unsprezece școli), ceea ce adaugă configurației de hărnicie a Sucevei o notă de sîrguință, în devenire, spre ziua de mîine.

PLATON PARDĂU

MINITEHNICIENII DIN SIBIU AU APROBAT CU ENTUZIASM CONSTITUIREA GRUPULUI „MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII“

Zilele trecute a avut loc la Sibiu o adunare a celor 66 de elevi care au trimis brevete de participare la CONCURSUL MINITEHNICUS. Trebuie să menționăm că Sibiul se situează în fruntea orașelor atît ca număr de participanți la concurs, ca număr de construcții anunțate, cît și în ceea ce privește dificultatea acestor construcții. Ei au luat inițiativa de a se întruni și de a alcătui PRIMUL GRUP «MINITEHNICUS — CUTEZĂTORII» PE ȚARĂ. **Inițiativa lor a fost sprijinită de Consiliul municipal al organizației pionierilor — Sibiu, în frunte cu tov. Vintilă Ana, președinta Consiliului.**

Grupul «MINITEHNICUS — CUTEZĂTORII» și-a ales o comisie permanentă alcătuită din elevii DÎRDEA ION — **Șc. generală nr. 19,** BĂLAȘ FLORIN — **Șc. generală nr. 16 și** MICLEA IOAN **de la Șc. generală nr. 5. Comisia permanentă va fi condusă de un inginer de specialitate desemnat de Consiliul municipal al organizației pionierilor — Sibiu.**

CE-ȘI PROPUNE GRUPUL MINITEHNICUS — CUTEZĂTORII

1. *Să se întîlnească periodic pentru discuții cu caracter tehnic, să-și comunice reciproc știri din cuceririle tehnicii mondiale (apărute în presa noastră sau traduse din presa străină), să discute asupra unor proiecte de construcții prezentate de membrii grupului, să atragă cît mai mulți elevi în activitatea de construcții tehnice.*
2. *Să ajute activitatea cercurilor cu caracter tehnic din școala lor și să contribuie la formarea lor acolo unde ele nu există..*
3. *Cu sprijinul Consiliului municipal să viziteze în grup uzine și fabrici interesîndu-se îndeaproape de funcționarea dispozitivelor mecanice, electrice și electronice.*
4. *Fiecare membru al grupului năzuiește să devină membru al* **CLUBULUI MINITEHNICUS** *care va lua ființă după concurs, în vara acestui an și care se va reuni într-o tabără special amenajată.*
5. *Să mențină o strînsă legătură cu alte grupuri de* **MINITEHNICIENI,** *care eventual s-ar forma și în alte părți ale țării.*

NOTA REDACȚIEI. **Redacția noastră roagă Consiliile organizațiilor de pionieri din municipiile Cluj, Timișoara, Craiova, Arad, Galați, Constanța, unde există un mare număr de brevete la concursul MINITEHNICUS să-i ajute pe minitehnicieni la formarea unor grupuri asemănătoare. Redacția face, de asemenea, și altor municipii, orașe, comune, școli aceeași propunere, cu rugămintea de a trimite redacției procesul verbal de constituire, cu numele elevilor, comisia permanentă, conducătorul grupului și eventuale propuneri de îmbunătățire. Le propunem, de asemenea, să se adreseze în scris Consiliului municipal Sibiu pentru amănunte. Redacția ar fi bucuroasă ca, în limita posibilităților, să participe la înființarea grupurilor MINITEHNICUS — CUTEZĂTORII la invitația, bineînțeles, a organizatorilor.**

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Chioru ridică pușca rezemată de perete și le făcu semn celor doi băieți să părăsească încăperea. Cînd toți patru ieșiră afară din coliba întunecoasă, Chioru se opri și, întinzînd brațul, le arătă băieților un stol de rațe sălbatice care zburau departe, deasupra pădurii de sălcii.

— Plecăm la Ostrovul Lupilor le spuse el, dar băgați de seamă... Să nu încercați să fugiți... Cînd trag, nu greșesc niciodată ținta... **Priviți, adăugă el, ducînd pușca la ochi, și apăsînd pe trăgaci. Detunătura armei cutremură pădurea. Rața sălbatică, care zbura în fruntea stolului, zvîcni, se dădu peste cap, și-apoi căzu lung în picaj, dispărînd undeva, departe, în frunzișul pădurii.**

Cu un rînjet de satisfacție, Chioru manevră închizătorul armei fumegînde la picioarele celor doi băieți, care îl priviră înmărmuriți.

— Așa că vă este clar pe ce picior dansați... nu? Le spuse Chiorul.

• OSTROVUL LUPILOR • 103

privindu-i cu un zîmbet ironic... Veți fi voi șmecherii Dunării... dar pe Chioru, nu l-a tras încă nimeni pe sfoară... Hai, luați-o spre pădure!

— Și cu sticletele ce facem? interveni Ciupitul, arătînd spre ușa de scînduri a bordeiului, îl curățăm?

— Ne răfuim cu el la întoarcere... răspunse Chiorul grăbit... Să punem mai întîi mîna pe ceasuri... să mergem!... Și întregul convoi se puse în mișcare. Cu mîinile legate la spate, Scatiul și Babușcă, încadrați de cei doi răufăcători, intrară în pădurea de sălcii și străbătînd lăstărișurile încîlcite și dese ca peria, ajunseră din nou pe malul canalului unde îi aștepta barca; la aparitia lor neașteptată, o droaie de șobolani de apă, negri, cafenii, cu boturile turtite și urechile scurte, săriră din barcă în apă, și dispărură ca prin farmec, în adîncurile limpezi ale canalului.

— Urcați-vă în barcă... și lungiți-vă cu fața în jos, le porunci Chiorul celor doi băieți, împingîndu-i spre luntre... Și care ridică capul, s-a dus! adăugă el, făcîndu-i semn Ciupitului să pună vîslele. Barca era plină cu fîn proaspăt cosit: Scatiul și Babușcă, se urcară în luntre, și se trîntiră în fîn, cu fața în jos. Cei doi răufăcători se urcară și barca începu să alunece ușor pe apă, în clipocitul delicat, abia auzit, al lopeților.

Stînd culcat cu nasul în fîn, Scatiul înțelese ce anume atrăsese droaia de șobolani în barcă. Fînul mirosea puternic a pește. Ici, colo, încurcate în fîn se zăreau, cîteva săbioare, căzute pesemne acolo, dintr-o vîrșe a Ciupitului.

Deodată, ochii Scatiului scăpărară. Întoarse încet capul spre Babușcă, dar acesta cu un aer încremenit, privea la peștișorii risipiți prin fîn, ca la cine știe ce minune.

— Babușcă! șopti Scatiul... Babușcă întoarse brusc capul. Un fulger verde îi țîșni din ochi, și apoi pleoapele îi căzură încet, somnoroase.

— Le facem... «ferăstrăul»? întrebă el tot în șoaptă.

Scatiul îl privi drept în ochi, și dădu ușor din cap.

— Gura! strigă Chiorul undeva la spatele lor... Ce tot șușotiți

CONSTRUCȚIA „RODICA" A FOST TERMINATĂ

Vă amintiți de misteriosul participant la concursul MINITEHNICUS de pe podul Izvor și de colegii săi? Am promis atunci că vom reveni cu amănunte și iată că revenim.

În fotografie: VASILE MIHAIL *împreună cu colegii săi* PREDA NICULAE *și* TINDECHE DUMITRU *lîngă «Rodica», mașina construită de ei. Avînd trei celule fotoelectrice «Rodica» merge călăuzită de o simplă rază de lumină. Sînt în curs de a fi terminate și alte construcții electronice cu care elevii de la Școala nr. 131 din București vor participa la concurs.*

LUCRĂRI INTERESANTE ANUNȚATE LA CONCURSUL

GRECU LUCIAN — Oradea: sanie cu motor pe 3 schiuri.

UN COLECTIV DIN DEVA CARE SE INTITULEAZĂ «GRUPUL MINI-TEHNICUS AL CLASEI A VI-A»: Hidroavion.

LĂDARU VASILE — Cluj — Navă pentru pasageri cu aripi subacvatice.

UN COLECTIV DIN COM. FLOREȘTI — Oltețu: macara acționată electric.

VLASIU HORIA — Sîngeorgiul de Mureș: mașină electronică de calcul.

ITIGAN MIRCEA — Com. Văsiești: automobil acționat cu motoraș electric.

CSEPANY IMRE — Mediaș: aparat pentru determinarea pe cale electrică a densității acizilor.

CAZAN AVRĂMUȚ — satul **Tărtăria:** rachetă cosmică.

BURCIU I. MARIA — Com. **Vlad Țepeș:** Lagăr cu doi rulmenți cu bile, pentru roata unui vagonet.

SÎMPETREAN PETRE și **CHICHIȘAN COZMA** — Com. **Hida:** model de automobil cu posibilitatea de a merge și pe apă, cu radio, acționat electric.

CARMEN C. AVRAM — Com. **Borănești-Urziceni:** Dispozitiv de alarmă electrică pentru prevenirea incendiilor.

POSTA MINI - TEHNICUS

C. MIHAI - Turnu - Severin.

Dragă prietene. Ne întrebi dacă vei putea lua parte cu lucrarea ta (rotoplanul) și la concursul EX — TERRA organizat de Radio-televiziunea română.

Desigur. Concursul MINI-TEHNICUS se termină în luna iunie, iar EX-TERRA va avea loc abia în august. Vei avea timp nu numai să-ți prezinți lucrarea la EX-TERRA, dar s-o mai și pui la punct, s-o perfecționezi. dacă vei socoti necesar.

N.R. Cele de mai sus sînt valabile pentru toți cei ce vor participa la concursul MINI-TEHNICUS cu obiecte zburătoare care întîmplător coincid cu cele cinci tipuri de aparate prevăzute și la EX-TERRA.

• OSTROVUL LUPILOR • 104

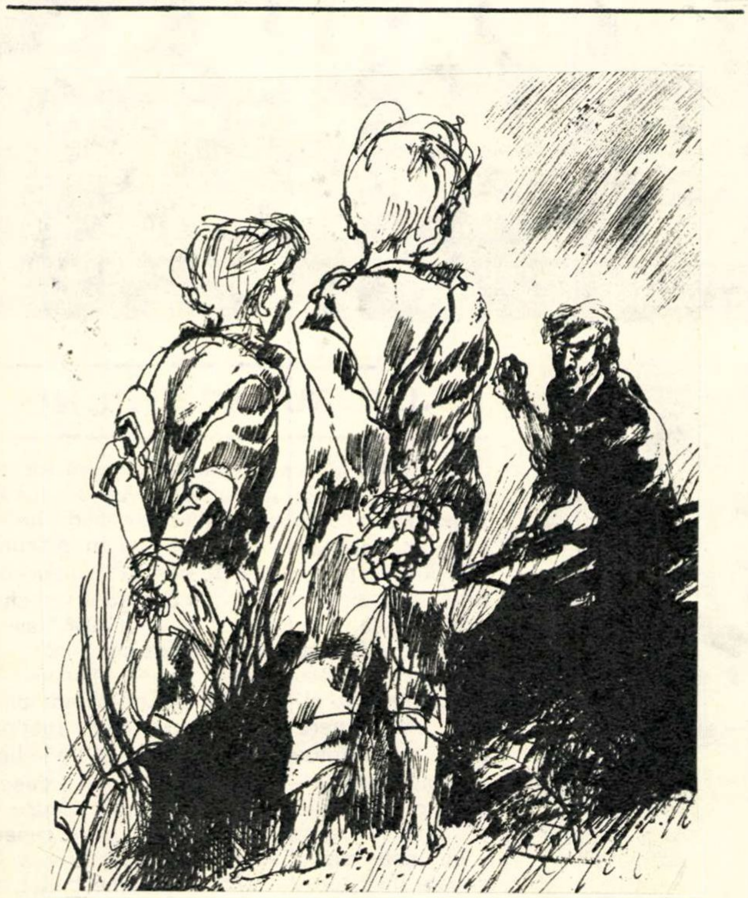

• OSTROVUL LUPILOR • 105

acolo? Scatiul și Babușcă tăcură. Barca înainta mereu printre stufărișuri. După vreo două ore de mers, Chioru anunță triumfător:

— Ostrovul Lupilor ... Ridicați-vă!

Scatiul și Babușcă se întoarseră și se ridicară în capul oaselor. În fața lor, învăluit în perdelele de aburi, răsărise din nou «Ostrovul Lupilor», plutind parcă, într-o tăcere grea, în mijlocul întinderilor nemișcate de apă.

— Unde acostăm? întrebă Chiorul, cu o voce îngrijorată, ațintind asupra celor doi, o privire grea și întunecată... la salcie?

— Da... la salcie... răspunse liniștit Babușcă... Dar ne dai drumul, nene?

— Bineînțeles... Îmi dați valiza și sînteți liberi... spuse cu un aer ciudat Chiorul, trăgînd cu coada ochiului spre omul cu fața ciupită... Nu vedeți? Ciupitul abia așteaptă... să vă dea ordinul de lăsare la vatră...

Omul cu fața ciupită, rînji și tăcu. Peste cîteva minute, cu un scrîșnet prelung, barca se opri la mal, în dreptul salciei uscate.

— Ei, unde-s ceasurile? întrebă Chiorul, cînd toți coborîră pe mal, ștergîndu-și fruntea leoarcă de sudoare cu dosul palmei... Aici? La piciorul salciei?

— Nu... nu... a... acolo... se bîlbîi Babușcă, arătînd cu mîna, spre păpurișul culcat, la cîțiva metri de salcia, pe unde înainte trecuseră vînătorul și Bărbosul, cînd porniseră să cerceteze Ostrovul.

— Unde acolo? se miră Chiorul.

— Pe... Pe-acolo au luat-o cu valiza și cu un bilet în mînă... se bîlbîi Babușcă din nou... cînd s-au întors, erau fără valiza galbenă... Aveau doar hîrlețul cu ei...

Ochii Chiorului părură că vor să sară din orbite. Alb ca varul, întinse încet mîna, și-apucînd țeava puștii, scoase arma din barcă.

— Mie îmi vindeți voi gogoși de-astea? spuse el încet, scoțînd piedica armei... mie?

Și ridicînd arma o puse la ochi.

(VA URMA)

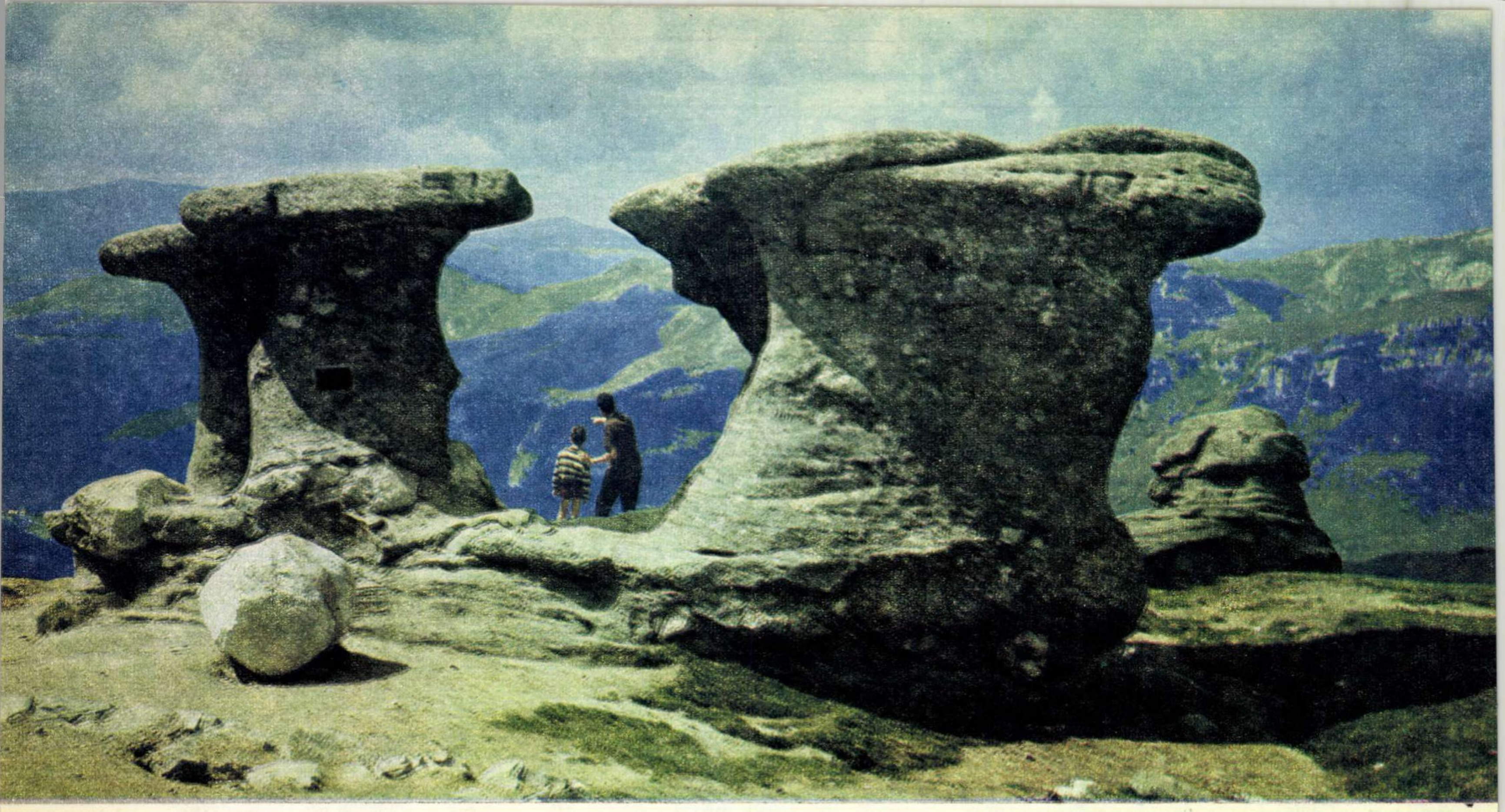

Şi dacă nu vîntul a sculptat «babele»?

TAINA „SFINXULUI" DIN BUCEGI

CINE NU CUNOAŞTE «SFINXUL» DE PE MUNTELE OMUL? O STÎNCĂ CE APARE PRIVIRILOR CA UN URIAŞ CAP RIDICAT PE UMERII PĂMÎNTULUI CA SĂ-I ÎNTREBE PE CEI CARE AU DRUMEŢIT PÎNĂ LA EL DACĂ ÎI ŞTIU POVESTEA. DAR «BABELE»? STÎLPI DE PIATRĂ PURTÎND PE CREŞTETUL LOR VÎNĂT-CENUŞIU IMENSE TABLII OVALE SAU DREPTUNGHIULARE, AIEVEA UNOR MESE PE MĂSURA URIAŞILOR. DESIGUR CĂ MULŢI S-AU ÎNTREBAT CINE LE-A FĂCUT SĂ ARATE AŞA CUM NI SE ÎNFĂŢIŞEAZĂ AZI. RĂSPUNSUL — DACĂ ESTE SĂ-L CEREM GEOLOGILOR ŞI MINERALOGILOR — VINE REPEDE: EROZIUNEA. ACŢIUNEA COMBINATĂ A VÎNTULUI ŞI PLOII, A ÎNGHEŢULUI IERNII, A FURTUNILOR VERII... CIUDAT, CÎT SE POATE DE CIUDAT VOR EXCLAMA UNII, NEMULŢUMIŢI CU ACEASTĂ EXPLICAŢIE. FĂRĂ ÎNDOIALĂ CĂ NATURA POATE SĂ MODELEZE DIN ÎNTÎMPLARE O STÎNCĂ. ATUNCI ÎNSĂ CÎND APAR ASEMENEA «SCULPTURI» NATURALE ÎN MAI MULTE LOCURI ŞI ANUMITE ASEMĂNĂRI LE APROPIE, ÎN AFARA NATURII MAI TREBUIE CĂUTATĂ ŞI MÎNA OMULUI.

Daniel Ruzo cu soţia sa în decorul fabulosului Marcahuasi.

AUTORUL SE ASCUNDE

Există într-adevăr capete de piatră ca ale «sfinxului» nostru şi prin alte părţi ale lumii? Există. Majoritatea lor se află în munţii din lumea nouă, pe platourile stîncoase şi în piscurile Anzilor sau prin munţii stîncoşi din apusul continentului nord-american, în Labrador sau chiar prin Alaska. Atunci cînd, în anul 1956, revista franceză *L'Ethnographie* publica cea dintîi relatare despre platoul *Marcahuasi*, mulţi oameni de specialitate au clătinat din cap cu neîncredere. Cercetătorul peruvian *dr. Daniel Ruzo* susţinea că pe acest platou situat la numai 30 km în linie dreaptă de Lima — capitala Perului — a descoperit o adevărată galerie de figuri săpate în stîncă: animale, oameni grupaţi în scene, capete.

În unele cazuri sculpturile erau în aşa fel situate încît, privite dintr-un anume punct, se adunau într-un tablou complex. Locul din care trebuia privit pentru ca întregul ansamblu să se compună într-o imagine (reprezentînd o procesiune, plîngerea unui erou, o scenă de sacrificiu etc.) era cel mai adesea «marcat» în teren printr-un soi de scaun sculptat în stîncă. Adesea sculptorul din epoca de piatră a știut să profite de jocul luminii și al umbrelor la diferite ceasuri ale zilei pentru a crea chiar și figuri schimbătoare, care-și modificau contururile în funcție de mersul soarelui pe cer.

Toate acestea, împreună cu stilul original al sculpturilor, l-au determinat pe D. Ruzo să nu atribuie cele descoperite de el pe platoul Marcahuasi unor cauze naturale, ca eroziunea, ci *activității omului*. Un om care a trăit cu milenii înainte și care, pentru a-și venera zeii, a sculptat stîncile dîndu-le forme antropomorfe și zoomorfe.

LUPTE DE OPINII

Partizanii originii naturale a *sutelor de sculpturi* în piatră de la Marcahuasi se îndoiau însă în continuare, sustinînd că sculptarea stîncilor ar fi necesitat un volum de muncă organizată, un plan de lucru și o tehnică de execuție de care omul de acum 12—15 000 de ani nu era capabil. Cercetările ulterioare ale lui Daniel Ruzo au spulberat însă neîncrederea. La aceasta a contribuit descoperirea pe platou a resturilor unor canalizări care asigurau viața agricolă și a ruinelor unor fortificații rudimentare, cu care erau amestecate și vestigii de viață materială a oamenilor de atunci — olărie, obiecte de os. Recunoscînd meritele lui Ruzo, peste cîțiva ani doctorul *H.S. Bellamy*, un cunoscut cercetător austriac al vechilor culturi din cele două continente ale lumii noi, scria despre sculpturile de la Marcahuasi: «Aceste monumente sînt unice prin concepția, mărimea și natura tehnică a execuției lor».

Recent, savantul sovietic *N.N. Jirov*, analizînd cultura Masma, una dintre cele mai vechi culturi descoperite în America, face presupunerea că ea a apărut aici ca urmare a unor influențe din alte continente. Observația lui Jirov este foarte importantă, întrucît Daniel Ruzo a descoperit la Marcahuasi *reprezentări tipice de formă egipteană*, ca de pildă chipul care în vechiul Egipt purta numele zeiței Tueris (un hipopotam-femelă, ridicat pe picioarele posterioare, purtînd pe creștet o coroniță și ținînd într-o labă-mînă simbolicul semn al vieții, așa cum era el figurat în Egiptul antic). Mai sînt apoi «capetele de faraon» de la Marcahuasi, purtînd pe frunte clasica dublă coroană (care în Egiptul antic reprezenta cele două Egipturi — de sus și de jos), capete negroide, imagini de cai, vaci și cămile, care nu trăiau în America înainte de descoperirea ei de către europeni.

Vorbind despre apropierile dintre cultura Masma și a Egiptului antic, D. Ruzo scrie: «Asemănările devin atît de numeroase, similitudinile atît de surprinzătoare (în cazul statuilor de tip Tueris, figurile se suprapun pur și simplu), încît nu putem să nu fim surprinși de existența unei apropieri...»

Asemenea figuri au mai fost descoperite și în alte părți ale lumii. În 1965 cercetătorul sovietic *A. Lipski* a semnalat în munții din Siberia orientală o străveche cultură prezentînd, ca și cultura Masma, *puternice caractere egiptoide*. Oamenii cu cap de pasăre figurați aici într-o peșteră amintesc în mod straniu de divinități de felul zeului egiptean Toth, iar alte figuri zoomorfe ne conduc cu gîndul la chipul zeului-șoim Horus. Vechimea reprezentărilor descoperite de Lipski a fost apreciată la cca. 5 000 de ani. Lucru deosebit de interesant, tot aici au fost găsite și cranii aparținînd tipului antropologic negroid. Lipski crede că la un anume moment al istoriei o influență venită dinspre nordul Africii s-ar fi putut manifesta tocmai în Siberia. În această lumină, dacă admitem că familiarul profil al «sfinxului» din Bucegi nu a fost săpat doar de vînturi și că eroziunea l-a modelat pînă la o limită, dincolo de care omul, avînd «capul» de piatră aproape sugerat, l-a ameliorat dîndu-i o înfățișare pe care, peste timp, a luat-o din nou în primire eroziunea, ca să adîncească trăsăturile primite, atunci *«sfinxul» de pe Omul devine un uriaș simbol de piatră al unei culturi umane* apuse de milenii.

MESAJ PREISTORIC

«Pot să vă asigur — scrie D. Ruzo, care a cercetat și «sfinxul» din Bucegi — că am văzut aceleași sculpturi rezultate din aplicarea unei aceleiași tehnici în Peru, Mexic, Chile, Brazilia, dar și în incinta sacră de la Stonehenge din Anglia, unde în lumina echinocțiului din septembrie am descoperit imaginea unui cal, sculptată în piatră, în Franța la Fontainebleau și lîngă Nisa, în Grecia, pe Valea Nilului, în Italia... Am studiat tehnica realizărilor acestor reprezentări. Ea este aceeași și unul dintre detalii — modul de a reprezenta perfect ochii prin tăieturi adînci practicate în stîncă — se repetă peste tot...»

Iată aspecte surprinzătoare, care nu puteau să nu-l conducă pe Daniel Ruzo la originalele sale concluzii: «Sînt convins, scrie el, că lumea științifică se va vedea în curînd pusă în situația de a trebui să admită că, *pe toată suprafața pămîntului, oamenii preistorici, care au trăit într-o epocă imediat următoare celei a picturilor din peșteri, au sculptat stîncile.*»

Citind aceste cuvinte nu putem să nu ne întrebăm dacă nu cumva «sfinxul» din Bucegi este un frate bun al analogilor lui dăltuiți — aceștia din urmă într-un mod sigur — de oamenii străvechilor culturi amintite, un mesaj încă nedescifrat al preistoriei.

D. TODERICIU

— Ce zici, maestre, ne va recunoaste posteritatea talentul?

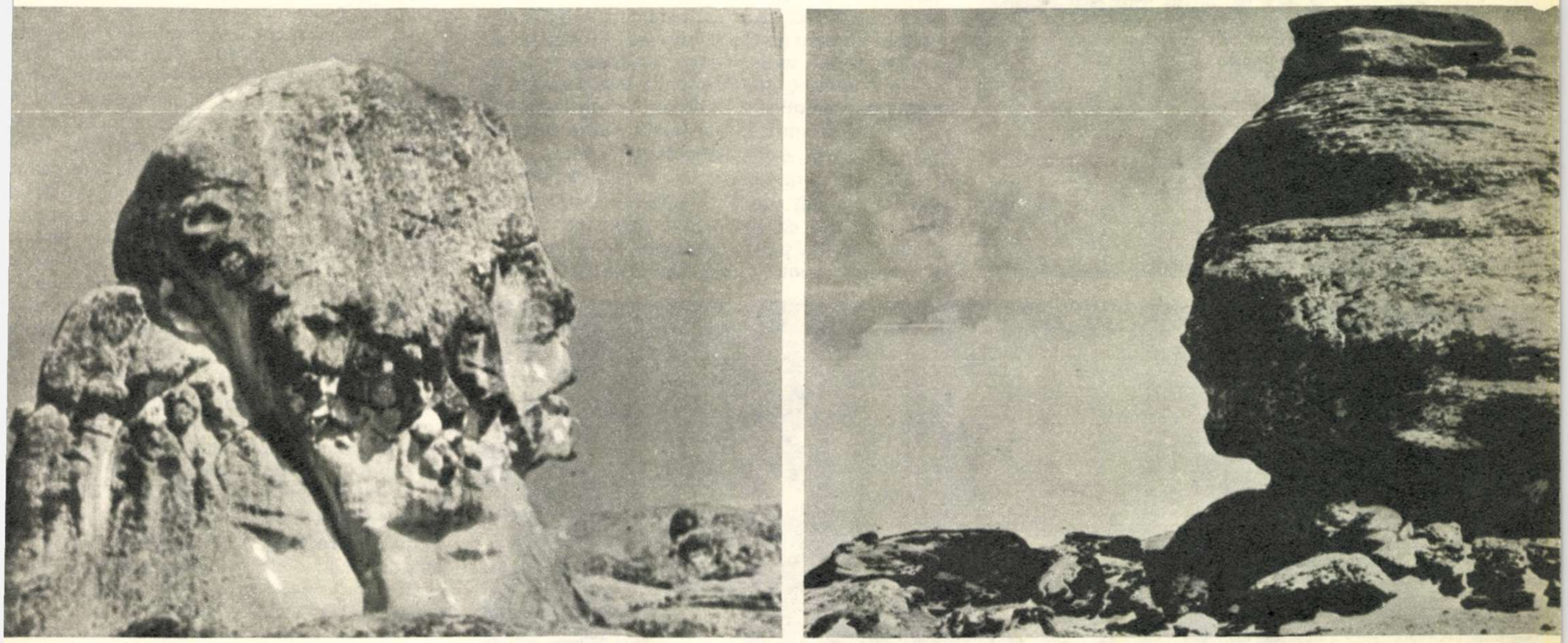

«Sfinxul» peruvian sub privirea «sfinxului» din Bucegi: un dublu mister pe cale de elucidare.

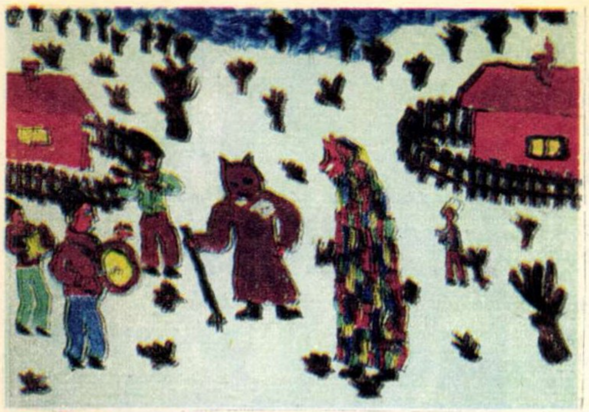

1

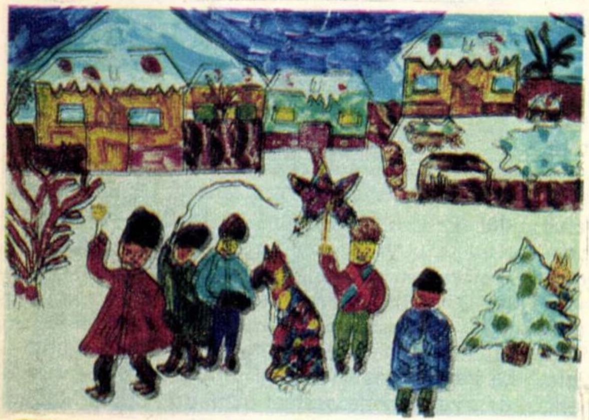

2

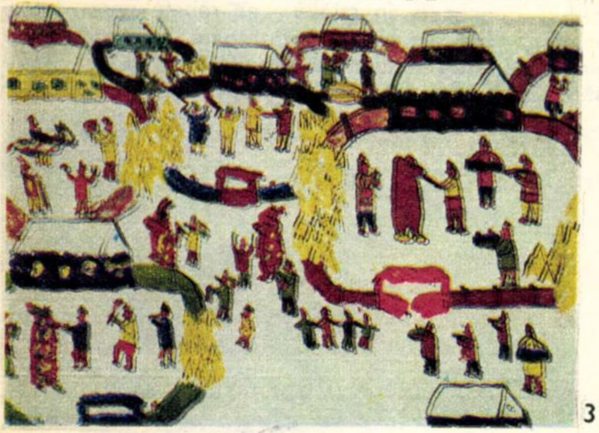

3

Galeriile de artă „Cutezătorii”

Criticul de artă **DAN GRIGORESCU** *vă prezintă cercul de pictură pe sticlă de la Şcoala generală nr. 5 din Oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, condus de profesorul Gheorghe Mocanu.*

Nu numai nostalgiile copilăriei m-au îndemnat să scriu aceste cîteva rînduri despre nişte artişti aflaţi la vîrsta la care poveştile de-abia au încetat să fie confundate cu realitatea. Picturile pe sticlă pe care le am sub ochi dau dreptul unei discuţii fără nici un fel de alte argumente decît cele artistice. Un profesor entuziast (cum sînt, de altminteri, atîţia în oraşele ţării), Gheorghe Mocanu din Oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a ştiut să-şi îndrume elevii spre descoperirea miraculosului univers pe care-l poartă în ei înşişi. Ori de cîte ori am prilejul să văd asemenea picturi sau desene ale copiilor şi-mi amintesc cuvintele lui Picasso («ne străduim o viaţă întreagă să pictăm ca ei şi îi invidiem pentru dezinvoltura pe care noi nu o vom mai dobîndi niciodată»), îmi dau seama că lumea aceasta a copilăriei e o minune irepetabilă, că arta copiilor se naşte din întîlnirea a două universuri feerice şi că pe cel lăuntric foarte puţini dintre oamenii maturi îl păstrează nealterat pînă tîrziu.

Foarte tinerii pictori din Oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej evocă o lume familiară lor, nu numai pentru că străvechile datini pe care le înfăţişează fac parte integrantă din propria lor copilărie. Ci pentru că ele reprezintă mai degrabă o proiectare în afară a unor imagini pline d poezie a fantasticului, colorate intens, imag care şi-au găsit loc în propriul lor suflet.

La acest hotar al realului şi al fantasticul diferenţele individuale sînt şi mai marcate. Ele aceştia artişti au desprins meşteşugul atît specific românesc, al picturii pe sticlă. M ferestre deschise spre lumea culorilor cura care înveşmîntă datini aduse din vremuri demult, lucrările lor au o încîntătoare străluc şi transparenţă.

Pentru Viorel Ungureanu, noaptea are ce dramatic, cerul de un albastru închis e lumir doar de steluţele albe ale fulgilor de zăpadă, toa acordurile cromatice sînt realizate în regist grav. Chiar şi capra (cu înfăţişarea ei ciuda de zeu de demult) aşază în acest tablou o pa de culoare reţinută. În viziunea lui Ioan Anto satul e mai vesel, albul zăpezii reliefează culo rea zidurilor, a veşmintelor căiuţilor, ale capr lor şi urătorilor. O lume albă, orînduită într perspectivă aparent neobişnuită, dar care ami teşte atît de bine de picturile zugravilor odinioară, de o rafinată naivitate. Laurenţ Filimon prezintă o sărbătoare colorată intens, o admirabilă libertate a alăturării culorilor, într-o pictură orientală. Ca şi Ionel Ciocan care compoziţia demonstrează un instinct sig al echilibrului, suprafaţa picturii înfăţişîndu-s într-un ritm foarte vioi, punctat, ca în miniaturi manuscriselor de demult, de culori puternic De unde a deprins, oare, Liviu Ifrim acest sir al culorii care-l face să sublinieze atît de co vingător luminosul portocaliu din dreapta imag nii, velinţele frumos vrîstate din spinarea căiuţ lor, veşmîntul bălţat al caprei, aşezînd între e spaţii potrivite de alb şi de tonuri închise?

Sau lumea aparent atît de liniştită a lui Valent Bălţatu, în care nişte neaşteptate rime de culoa încadrează, de fapt, un cîmp compoziţion agitat, plin de mişcarea culorilor.

Al. Ioniţă descrie mai rezumativ ceea ce ved copiii desenaţi de el au ceva dintr-o lume piticilor cu căciuliţe ţuguiate. Dar vălătuc verzui din centrul imaginii au un răsunet d pictura vechilor meşteri, punînd un acce decorativ foarte potrivit.

Fireşte, toate aceste picturi trebuie judeca te, totuşi, ca nişte lucrări ale unor copii care n au deprins decît puţine taine ale unui meşteşu complicat. Frumuseţea lor vine din sinceritat din pasiune adevărată. Pasiunea unor copii a dascălului lor care a ştiut să le descope minunatele însuşiri artistice. Tradiţia vech picturi româneşti se relevă, astfel, şi la cea m tînără generaţie a unei ţări despre care mare critic francez Henri Focillon a exclamat cîndv admirativ: «România e o ţară de pictori!»

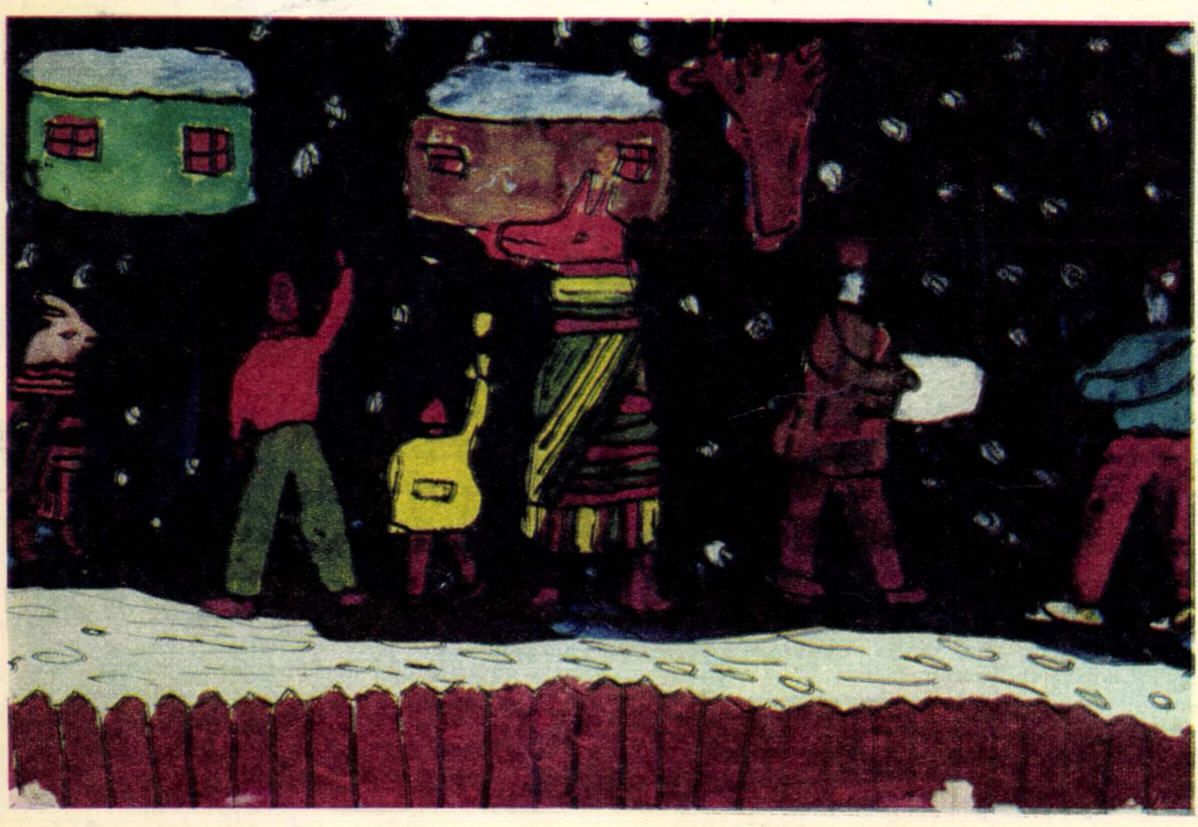

4

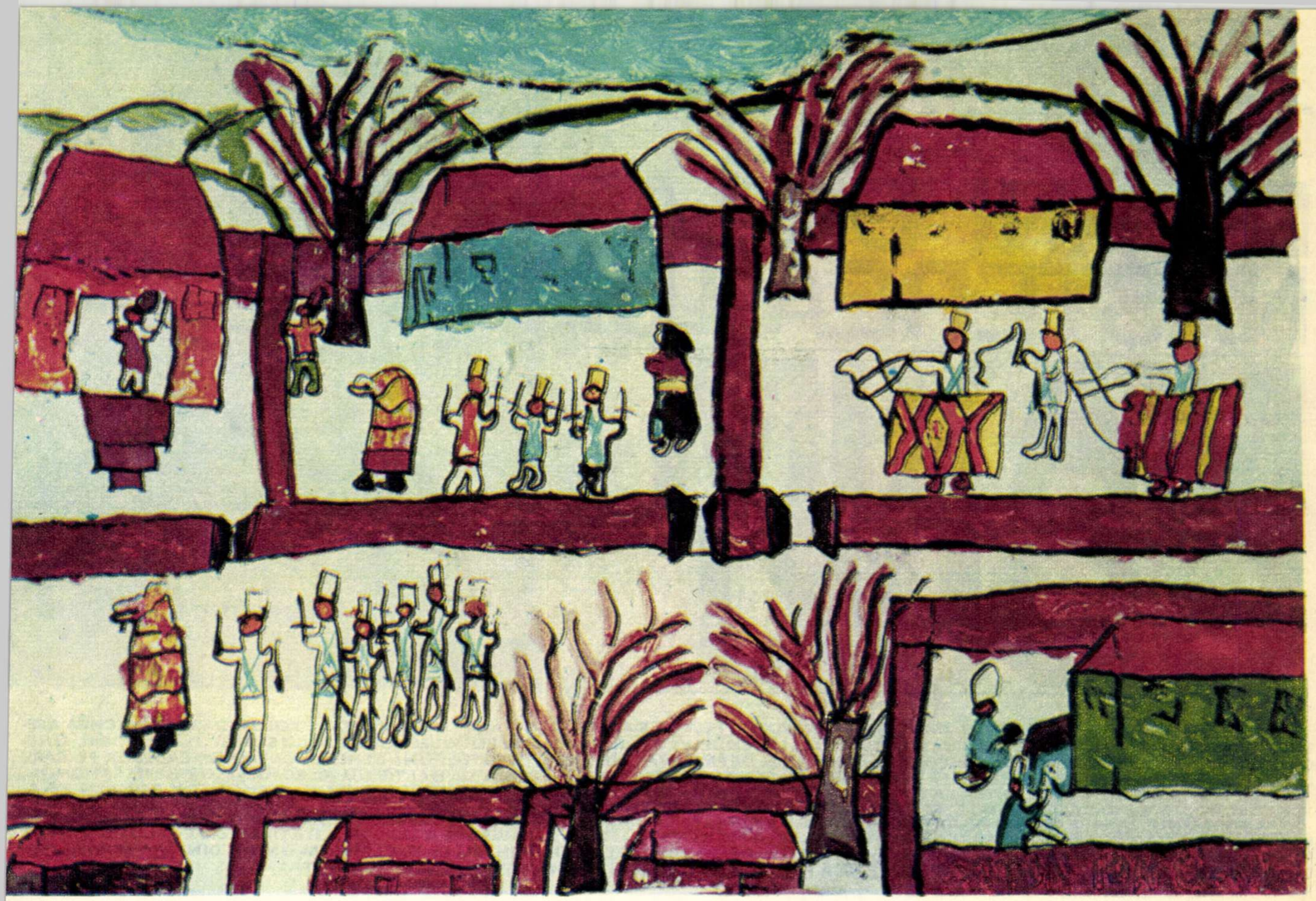

5

1 **BĂLȚATU VALENTIN** — «Urs și capră»
2 **DĂSCĂLESCU DENISIA** — «Primiți cu uratul?»
3 **CIOCAN IONEL** — «Aho, aho, copii și frați!»
4 **UNGUREANU VIOREL** — «Noaptea la urat»
5 **ANTON ION** — «Vine Anul Nou»
6 **FILIMON LAURENȚIA** — «În ajun»
7 **IONIȚĂ ALEXANDRU** — «La anul și la mulți ani»
8 **IFRIM LIVIU** — «Dă-mi colacii!»

8

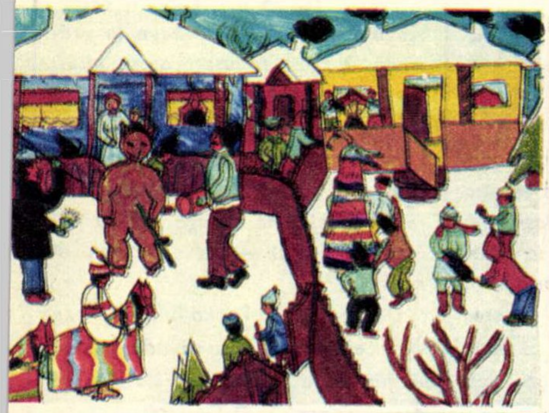

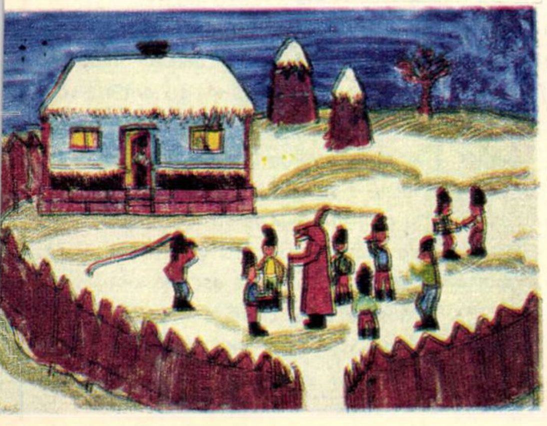

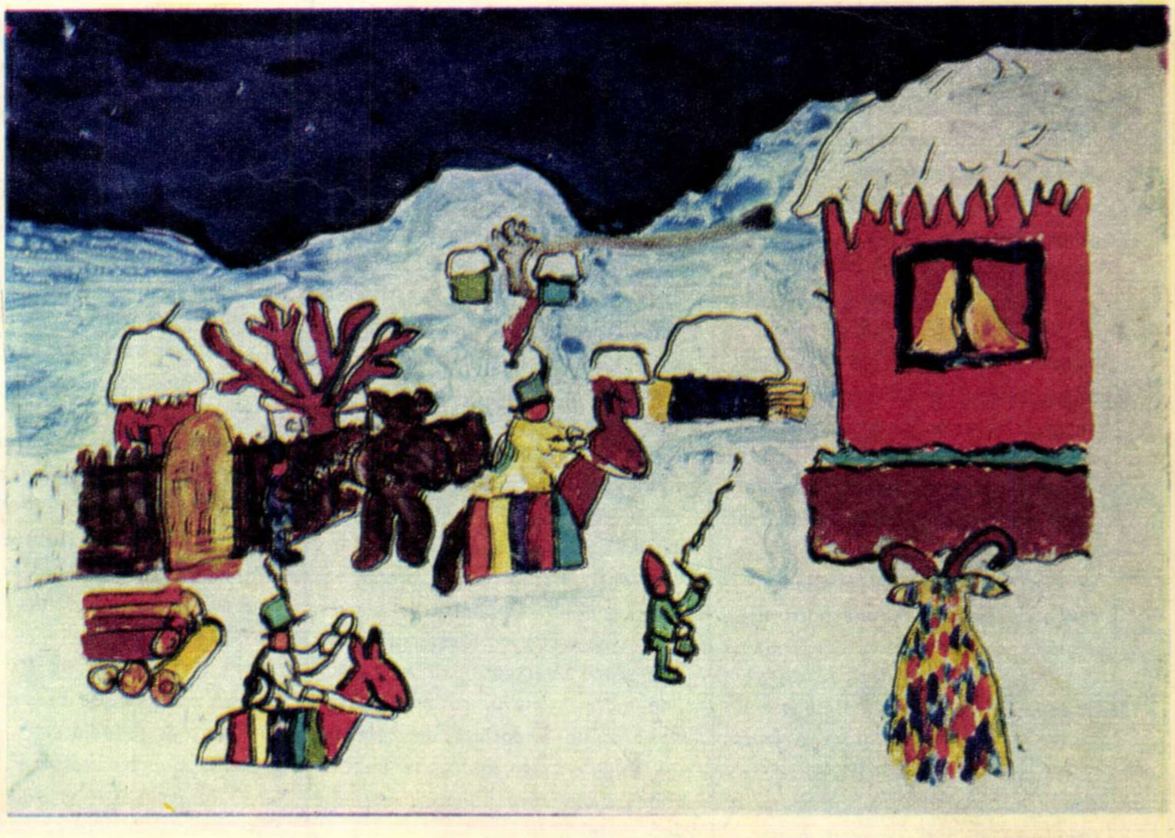

100 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI MAXIM GORKI

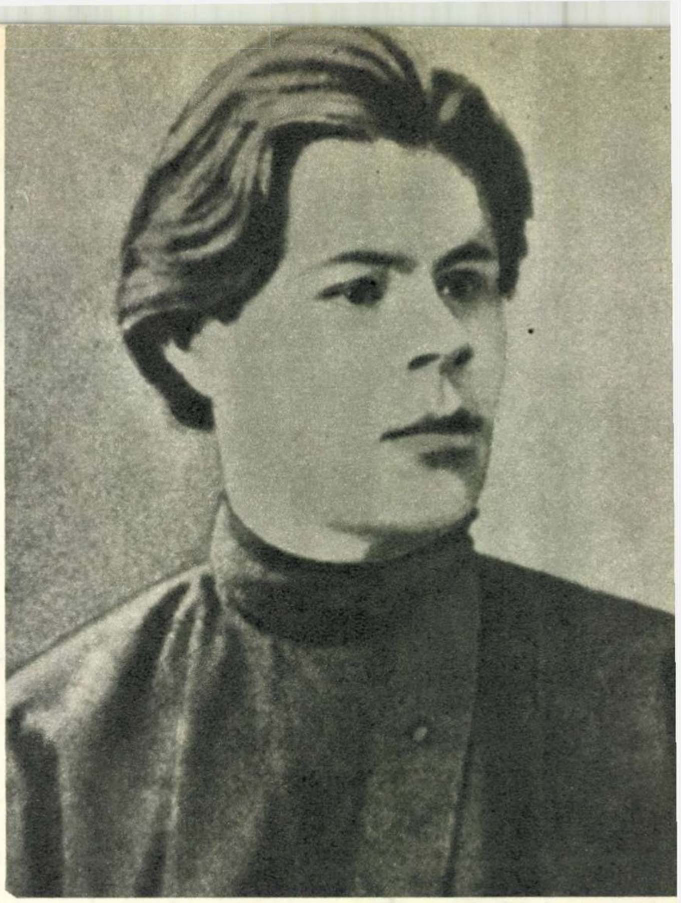

DESIGUR, E O ÎNTÎMPLARE FAPTUL CĂ ALEXEI MAXIMOVICI PEȘKOV S-A NĂSCUT LA NIJNI NOVGOROD, PE VOLGA, DAR STRĂVECHEA AȘEZARE RUSEASCĂ ȘI FLUVIUL CARE DIN VEACURI MURMURĂ LEGENDELE POPORULUI SĂU SE POTRIVESC UIMITOR CU SUFLETUL LUI GORKI, UNEORI TRIST CA MELOSUL EDECARILOR, ALTEORI VIOI CA VÎNTUL DE PRIMĂVARĂ ÎN STEPĂ, ÎNTOTDEAUNA GENEROS CA EROII BALADELOR PE CARE I LE DEPĂNASE BUNICA SA, EXCELENTĂ POVESTITOARE DE BASME POPULARE. AUTORUL DE MAI TÎRZIU AL ROMANELOR «KLIM SAMGHIN», «MAMA», «FOMA GORDEEV» ETC., CITEA LA 12 ANI, DUPĂ O ZI DE MUNCĂ TRUDNICĂ, OPERE DE GOGOL, PUȘKIN, LERMONTOV, ROMANE DE AVENTURI, SCRIERI DE BALZAC, FLAUBERT, STENDHAL, PROCURATE CU MARI STRĂDANII.

A FOST UNUL DINTRE CEI MAI ERUDIȚI SCRIITORI AUTODIDACȚI. CEI CARE L-AU CUNOSCUT PERSONAL, PRECUM ȘI CITITORII SAI DIN NUMEROASE ȚĂRI, VĂD ÎN APROPIEREA LUI GORKI DE MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ O DESĂVÎRȘIRE A PERSONALITĂȚII SALE. REVOLUȚIA A AVUT NEVOIE DE GORKI, IAR GORKI A AVUT NEVOIE DE REVOLUȚIE, DE O SOCIETATE NOUĂ, PENTRU CA EXCLAMAȚIA UNUIA DINTRE PERSONAJELE DIN PIESA SA «AZILUL DE NOAPTE» SĂ STRĂLUCEASCĂ PERPETUU: «OMUL! CÎT DE MĂREȚ SUNĂ ACEST CUVÎNT!»

O ZI BUNĂ DIN VIAȚA LUI VANKA

-- fragmente --

...Trezindu-se din somn, Vanka își vîrî mîinile în chica sa castanie și cîrlionțată, scărpinîndu-se cu rîvnă, iar mutra lui rotofeie se lăți într-un zîmbet larg și plin de bucurie. Obrajii, ridicați în sus de zîmbet, i se rotunjiră ca două mere rumene; în jurul ochilor albaștri i se adunară niște cute în chip de raze, și ochii mijiți a încîntare, sclipind în cele două crăpături înguste, dădură întregii lui făpturi tinere și vînjoase o înfățișare mîndră și voioasă.

Acum e și el în rîndul oamenilor!

Cu trei zile înainte, venind din satul său, Vanka s-a tocmit ca ajutor de meșter la zugravul Filimonov, la care a lucrat mai înainte patru veri, ca ucenic, și s-a tocmit cu treizeci de ruble pe vară, da, treizeci de ruble în cap! Ieri a primit înainte a treia parte din bani; șase ruble a trimis acasă, cu o rublă și optzeci de copeici și-a cumpărat o armonică — căci cine a mai pomenit meseriaș fără armonică?

. . . .

După ce își potrivi șapca pe cap și își luă armonica la subsuoară, porni de-a lungul străzii cu pasul domol al omului care a ieșit să se plimbe, purtîndu-și cu semeție capul, uitîndu-se falnic în jur, în vreme ce înăuntrul său totul juca și tresălta în dorința pătimașă de a se revărsa năvalnic afară — în cîntec, în rîs, în joc, oricum și în orice ar fi — numai să se reverse.

Deodată îi ieși în cale o cerșetoare bătrînă, bocănind cu cîrja în trotuar, gheboșită și zdrențăroasă. Ajungînd în dreptul ei, Vanka o întrebă, vîrîndu-și mîna în buzunarul pantalonilor:

— Ai o copeică, bunicuțo?

— Am, drăguțu' maichii, am, — răspunse cu grabă bătrîna.

— Ia dă-o încoace... și ține aici moneda asta, că-i zi de sărbătoare...

Și Vanka ascultă cu un simțămînt de mulțumire, de bucurie, bunele urări cu care bătrîna îi așterne calea.

Pe scara unei case stă lungit un cîine mare, cenușiu, cu botul lung; Vanka simte o dorință de neînvins să-l mîngîie... Își rotunjește buzele, întinde mîna spre cîine și, pocnind din degete, îl fluieră:

— Fiu, fiu! Țț! Vino încoa'... Grivei! Frățioare! Ciulei! Ce cățel drăguț... ei, haide, fiu, fiu!

Însă cîinele n-are poftă să se joace cu Vanka; se uită chiorîș, își sticlește dinții și mîrîie.

— Prostule! spune Vanka, trecînd mai departe, fără să se simtă însă de fel jignit de purtarea cîinelui.

. . . .

A ajuns la maidan. Aici o droaie de copii joacă arișice. Vanka se uită la ei cu bucurie, dar în același timp se simte parcă stingherit să se așeze și să înceapă așa, nitam-nisam, a cînta în fața copiilor. Întîi să stea cît de cît de vorbă cu ei... Și după ce urmărește cîteva clipe jocul lor, se apucă să le dea porunci:

— Măi, căciulă, nu trage din pod, asta nu-i treabă! Trage pieziș, ca să nimerești în plin și să dărîmi arșicele... Așa... Acum tu, roșcovanule, vezi de ochește bine... zi-i! Dibace lovitură! A scos afară două arșice... bravo ție, roșcovanule! Acum să te vedem și pe tine... nu te împletici, pășește măsurat, de ce salți? Ai văzut? S-a dus pe delături!

Copiii sînt bucuroși că Vanka ia parte la jocul lor, ei văd în el un cunoscător și ascultă cu luare-aminte îndrumările lui, ba unul din ei se hotărăște chiar să-și pună sub ocrotirea lui Vanka operațiile sale și începe să-l întrebe.

— Unde să arunc? Drept la mijloc?

Vanka, cu un aer grav, îi cercetează arșicul cu care trage la grămadă, îl găsește ușor, alege altul. Pe urmă îl sfătuiește cum trebuie să tragă...

— Închide ochiul stîng, mîna întinde-o după ochiul drept, pe urmă fă-i vînt și cînd ajunge pe aceeași linie cu ochiul — dă-i drumul. Ai priceput?

Dar lecțiile lui Vanka îi interesează și pe ceilalți copii, așa că, adunîndu-se în jurul său, toți îi cer sfatul care mai de care. Vanka nu respinge pe nici unul și, simțindu-se stăpîn pe situație, este de-o gravitate impunătoare. Dar, aducîndu-și aminte că cei de la atelier s-au sculat de bunăseamă și că e timpul să meargă la locantă să bea ceai, îi lasă pe băieți și o ia din nou pe stradă, gîndindu-se ca într-un vis cum o să stea el la locantă și cum o să asculte «mașina». Mașina asta cîntă o muzică foarte frumoasă, dar grea; ce bine ar fi s-o învețe și el și apoi s-o potrivească la armonică!

ŢI-A PLĂCUT CADOUL MEU?

Schiţă de EDUARD JURIST

— Alo, Griguţă, ce făceai? Îţi făceai lecţiile? Că doar acum în vacanţă nu ai lecţii pentru a doua zi. Poate erai la masă? Dar de fapt la ora asta cred că ai şi mîncat. Te-am chemat anume ca să te întreb dacă ţi-a plăcut cadoul pe care ţi l-am adus. Cînd m-ai invitat să viu la ziua ta, primul lucru la care m-am gîndit a fost ce cadou să-ţi iau. Ştiu că tu nu ţii la fleacurile astea. Voiai să venim la tine să ne distrăm, să glumim şi să mîncăm prăjiturile pe care le-a pregătit mama ta. Dar oricum trebuie să recunoşti că nu se făcea să vin cu mîna goală. Şi pe urmă dacă nu ţi-aş fi adus nimic, ce-ar fi spus ceilalţi? Îţi dai seama? Mai ales Mihaela care ţi-a adus un urs de pluş, ar fi făcut o mulţime de glume răutăcioase pe seama mea. Fie vorba între noi, nu prea văd ce-ai să faci tu cu ursul de pluş. Ăsta e un cadou pentru o fată sau pentru un preşcolar, nu pentru un băiat de vîrsta noastră. Ca să fiu sincer nici mie nu prea îmi place să primesc cadouri. Nu ştiu cum se face că întotdeauna primesc cadouri care nu sînt pe gustul meu. Uite chiar tu — îţi aminteşti? — mi-ai adus de ziua mea o paletă de ping-pong. De mulţumit ţi-am mulţumit, dar ce era să fac cu ea? Ca să joci ping-pong ai nevoie de tot serviciul. Şi pe urmă, pe ce masă să joc? Pe masa din bucătărie? Pe cea din sufragerie nu-mi dă voie tata că-i furniruită şi-o stric şi pe urmă nici nu e reglementară. Tu te-ai gîndit că pot să joc la şcoală. Dar la şcoală avem şi palete şi fileu şi mingi... De aceea mie îmi place mai mult să fac daruri decît să primesc. Cu toate că nu-i de loc uşor să alegi un cadou. Să nu-ţi închipui că sînt zgîrcit. Ca dovadă, chiar ieri cînd am fost în vizită la verişoara mea, Sanda, i-am luat din economiile mele un căţel de plastic care a costat 7 lei şi 50 de bani. E adevărat că am văzut şi unul de 24 de lei cu arc care făcea «ham, ham», dar n-avea nici un rost să i-l iau. În sfîrşit, ce să-ţi mai spun, cu darul pe care ţi l-am ales am avut o întreagă bătaie de cap. Acum, după ce ţi l-am luat pot să-ţi povestesc. Întîi am vrut să-ţi dau un telefon să te întreb dacă ai vreo dorinţă. Pe urmă însă m-am răzgîndit. Mi-am zis să-ţi iau o carte. O enciclopedie. Asta o foloseşti toată viaţa. Dar n-am găsit nici una de buzunar. Atunci m-am oprit asupra unui roman de aventuri că doar ştiu cît de mult îţi plac. M-am răzgîndit în ultimul moment. Şi dacă l-ai cumpărat? Ce să faci cu el în dublu exemplar? Pe urmă l-ai fi dat pe al meu cadou altcuiva că era nou nouţ. Şi eu voiam să-ţi rămînă ţie. Sigur, exista o soluţie, să rupi pagina cu dedicaţia mea că aşa am făcut eu odată. Dar să ştii că tot se cunoaşte. Am stat multă vreme şi m-am gîndit dacă să nu-ţi iau un aparat din acelea mici de proiecţie pentru diapozitive. Mi-a plăcut foarte mult, mai ales că şi diapozitivele erau cu vederi frumoase. Pînă la urmă m-am hotărît şi mi l-am luat mie. Cînd ai să vii pe la mine vom face proiecţii împreună. Era şi cam scump, 25 de lei, şi te-ai fi simţit prost că m-ai pus la cheltuială. Am văzut şi o busolă foarte frumoasă. Am renunţat însă. Ce să faci cu busola? Doar n-ai unde să te orientezi cu ea. Cînd mergem în excursie, are grijă tovarăşul comandant să nu ne rătăcim. Era cît pe-aici să-ţi iau o cutie cu acuarele. Bine că mi-am adus aminte că nu ai talent la desen şi pînă la urmă poate te-ai fi şi supărat. Aşa că în cele din urmă — vezi cîtă bătaie de cap e să alegi un cadou pentru un prieten? — ţi-am luat o ascuţitoare în formă de automobil. E şi drăguţă şi folositoare. Şi-ha! ha! — uşor de parcat. Alo, Griguţă, alo!... Griguţă, ai închis?

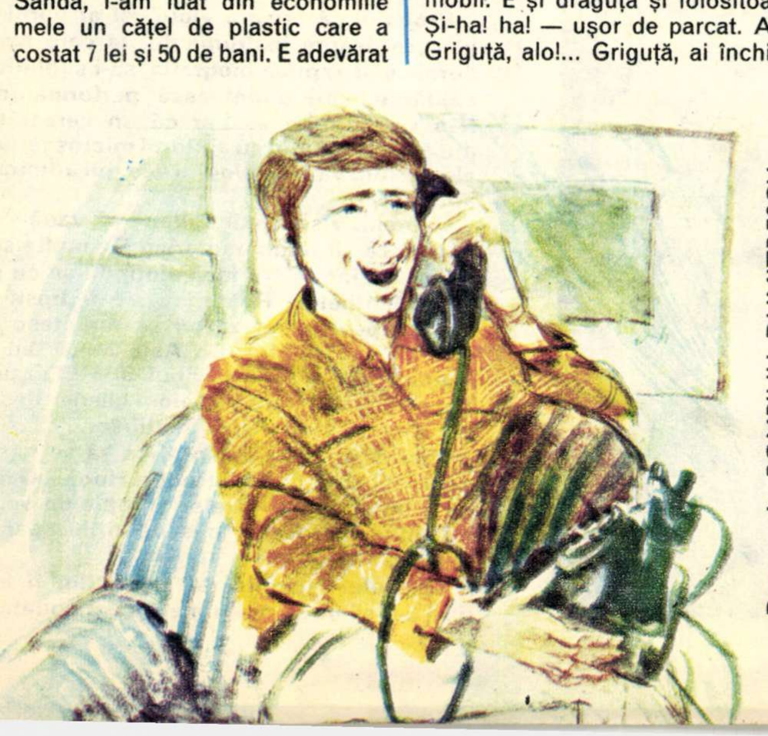

Desene de POMPILIU DUMITRESCU

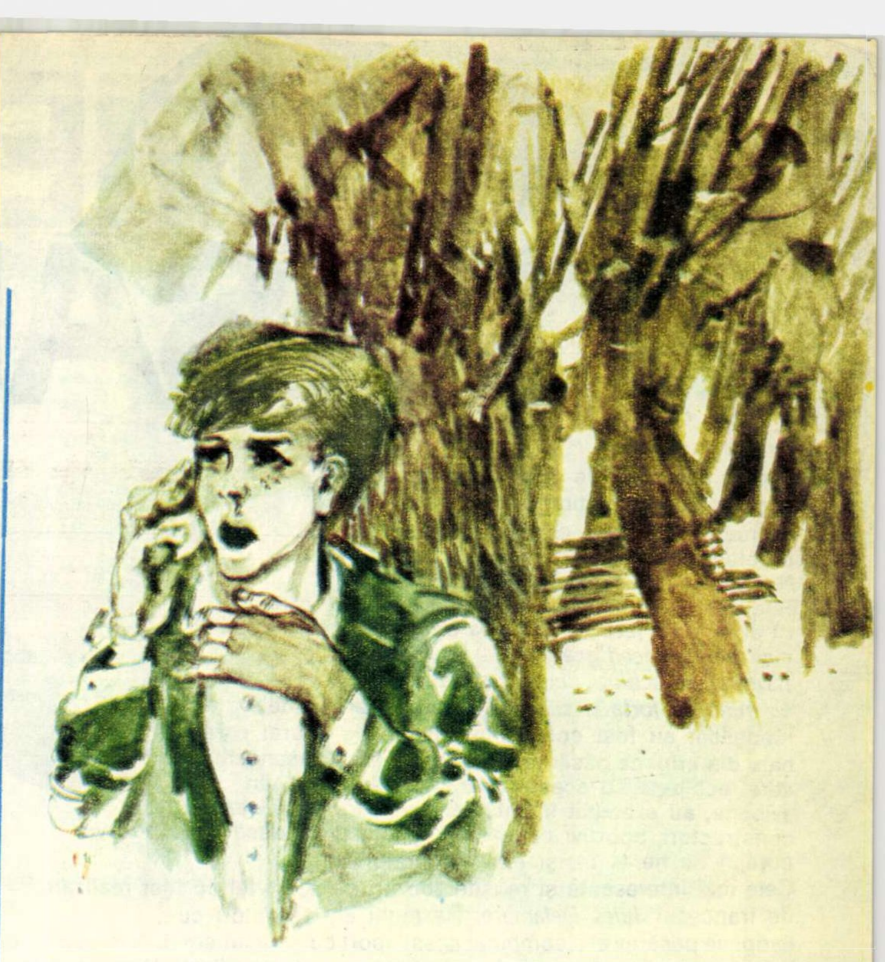

URMĂRIREA

Schiţă de IULIAN NEACŞU

«Hei, l-am strigat pe Tică Popescu, ieşi de unde eşti, că nu te mai caut». Mă aşezasem pe banca din părculeţ, deşi trebuia să-l urmăresc pînă la capăt. Eu eram Gerard, Sfîntul sau Baronul, iar el Fugitivul, şi aşa cum nu prea se întîmplă în filme sau cărţi, nu prea ştiam unde s-a ascuns. Ne înţelesesem că dacă îl găsesc, după o luptă scurtă, trebuia să-l fac să se predea şi să ne ducem acasă pentru că era destul de întuneric. «Hei, l-am strigat din nou, plec, să ştii», dar nu mi-a răspuns. Nici n-avea cum, pentru că după ce am ieşit din părculeţ l-am văzut cu o fată lîngă un stîlp. Ea stătea pe aceeaşi stradă cu noi şi în fiecare dimineaţă, între 8.30—9.30, îl asculta cu sfinţenie pe Dan Spătaru. Altfel nu era prea nesuferită, numai că se ocupa cu tot felul de nimicuri. Odată îmi dăduse şi mie un caiet în care erau tot felul de întrebări la care trebuia să răspund, printre atîtea aiureli fiind şi «Ce flori îmi plac sau nu-mi plac mie». I l-am dat înapoi fără să scriu nimic în el. De atunci nu mai vorbisem. Aşa că, după ce i-am văzut, am trecut pe partea cealaltă. «Hei, Tică, am spus de-acolo, nu mai vorbesc niciodată cu tine». Ea a rîs, iar el nici măcar nu s-a întors. «Să ştii», l-am ameninţat, că «nu-ţi mai împrumut nici o carte». Degeaba. Pe urmă ea m-a chemat şi ca să nu creadă că-i dau prea multă atenţie, m-am dus. «Ce mai faci?» m-a întrebat. «Bine, ce să fac altceva?». «Credeam că ţi-ar place să te întreb asta». «De ce?» «Am văzut-o pe Sanda», a spus Tică Popescu. Sanda se mutase de pe strada noastră mai de mult şi era prietenă cu ea. «Şi eu am văzut-o», am spus eu. «Învaţă la 135. Avea nişte patine pe umăr, se ducea la Floreasca».

— Tu ştii să patinezi? a întrebat ea.

— Sigur, dar n-am patine.

— Se închiriază.

— Ştiu, dar n-am timp să mă duc, e prea departe.

Tică ţinea în mînă caietul acela. «I l-am dat şi lui», mi-a spus ea. «El ştie să scrie, nu ca alţii». «Treaba lui», am zis şi am plecat cu mîinile în buzunare, fluierînd cît mai tare ca să audă şi ei că nu-mi pasă. În faţa uşii m-am mai uitat o dată în urmă, spre stîlpul acela, deşi nu mai aveam chef să urmăresc pe nimeni.

OAMENII PĂSĂRI

OMUL A VISAT SĂ ZBOARE PRIVIND ȘI INVIDIIND ROTIREA LINĂ A PĂSĂRILOR ÎN TĂRIILE VĂZDUHULUI. E BINE CUNOSCUTĂ STRĂVECHEA LEGENDĂ A LUI ICAR. ȘI TOT AȘA DE BINE CUNOSCUTĂ ȘI ACEEA A MEȘTERULUI MANOLE, ȘI A TOVARĂȘILOR LUI. ȘI ICAR, ȘI MEȘTERUL MANOLE AU ÎNCERCAT SĂ ZBOARE CONSTRUINDU-ȘI ARIPI ASEMĂNĂTOARE CU ALE PĂSĂRILOR.

MULT MAI TÎRZIU, SPRE ZILELE NOASTRE, OMUL A REUȘIT SĂ SE ÎNALȚE ÎN VĂZDUH PE ARIPILE FIXE ALE AVIOANELOR — APARATE MAI GRELE DECÎT AERUL. CU TOATE ACESTEA ÎNCERCĂRILE DE-A ZBURA CU «ARIPI DE PASĂRE» N-AU FOST ABANDONATE. CU APROAPE PATRU DECENII ÎN URMĂ GERMANUL REICHELT A VRUT SĂ ZBOARE CU NIȘTE ARIPI FĂCUTE DE EL, ARUNCÎNDU-SE DE PE TURNUL EIFEL. DAR, CA ȘI ICAR, S-A PRĂBUȘIT. ÎN 1937 CANADIANUL CLEM SOONE A PIERIT LA FEL. DAR ÎNCERCĂRILE AU CONTINUAT.

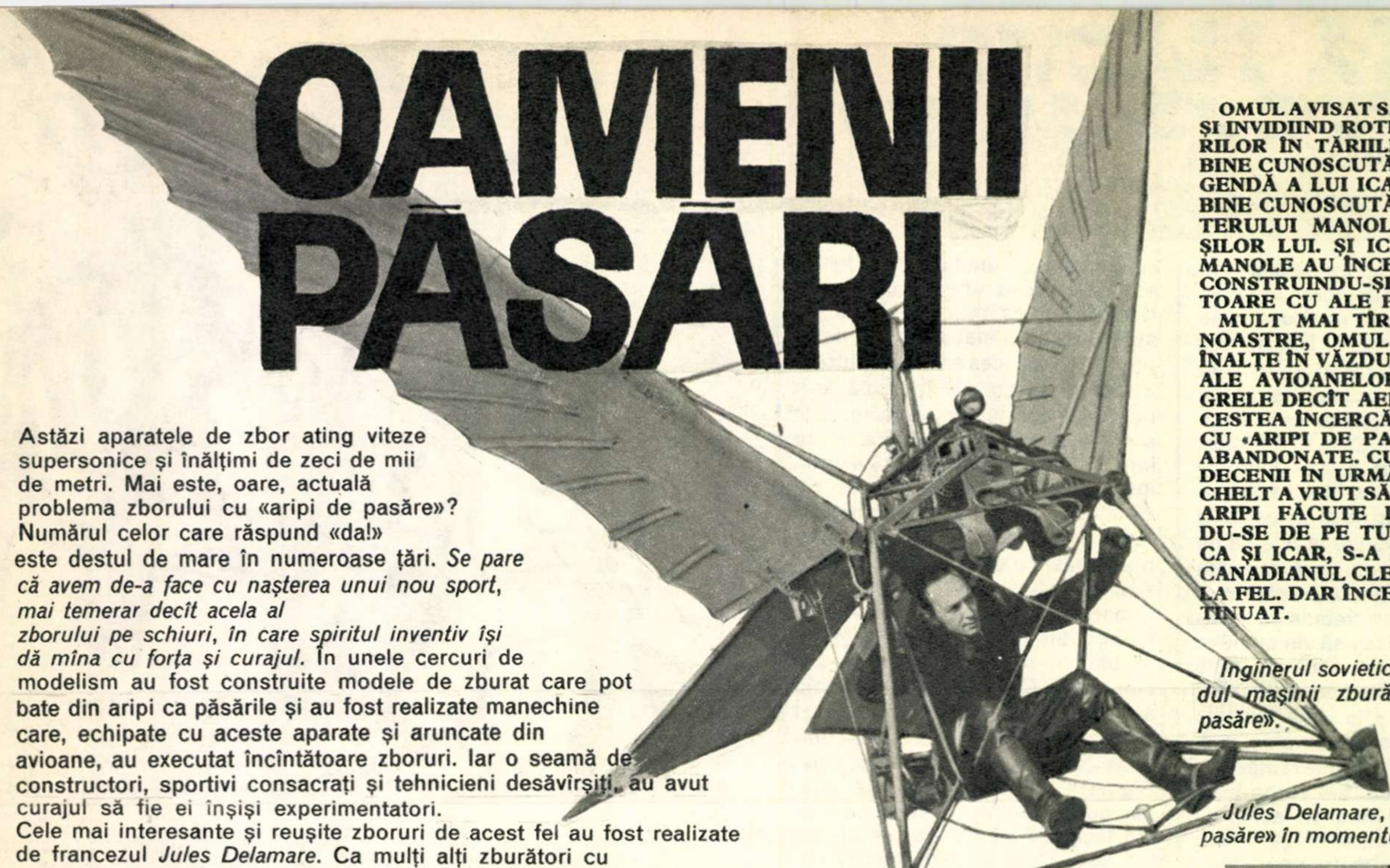

Inginerul sovietic **Dimitri Ilin** *la bordul mașinii zburătoare cu «aripi de pasăre».*

Astăzi aparatele de zbor ating viteze supersonice și înălțimi de zeci de mii de metri. Mai este, oare, actuală problema zborului cu «aripi de pasăre»? Numărul celor care răspund «da!» este destul de mare în numeroase țări. *Se pare că avem de-a face cu nașterea unui nou sport, mai temerar decît acela al zborului pe schiuri, în care spiritul inventiv își dă mîna cu forța și curajul.* În unele cercuri de modelism au fost construite modele de zburat care pot bate din aripi ca păsările și au fost realizate manechine care, echipate cu aceste aparate și aruncate din avioane, au executat încîntătoare zboruri. Iar o seamă de constructori, sportivi consacrați și tehnicieni desăvîrșiți, au avut curajul să fie ei înșiși experimentatori.

Cele mai interesante și reușite zboruri de acest fel au fost realizate de francezul *Jules Delamare*. Ca mulți alți zburători cu «aripi de pasăre» el a combinat acest sport cu parașutismul. A înlocuit aripile de dimensiuni mari cu aripi mici, din lame de oțel, fixate la mîini și la picioare. Între mîini și picioare și-a pus niște aripi suplimentare din pînză. Pe piept, *Delamare* și-a fixat o parașută pentru aterizare.

Astfel echipat, a urcat într-un avion la o înălțime de 9 600 m de unde a părăsit bordul. A executat o evoluție prin aer de o mare spectaculozitate și la cîteva sute de metri de pămînt a deschis parașuta și a aterizat cu bine. Experiențele lui *Delamare* formează subiectul unui palpitant film, despre măiestrie și curaj: «Omul pasăre», realizat în Franța. Interesante experiențe au efectuat în Uniunea Sovietică maestrul sportului *Vladimir Rovnin* și constructorul *Boris Selvinski*, ca și constructorul *Dimitri Ilin*, care a realizat un aparat ce imită zborul păsărilor, dar care este echipat cu motor. În S.U.A. noul sport și-a cucerit numeroși adepți fiind organizate cluburi ale «oamenilor păsări». Ei concep dezvoltarea acestui sport în colaborare cu parașutiștii, organizînd concursuri și demonstrații deosebit de spectaculoase, într-o siguranță deplină a zborului. Adepții zborului cu «aripi de pasăre» susțin că acesta este sportul bărbăției și curajului, un omagiu modern adus anticului Icar. Fără îndoială că au dreptate.

VIOREL TONCEANU
redactor la revista «Sport și tehnică»

Jules Delamare, echipat cu «aripi de pasăre» în momentul părăsirii avionului.

▼ *S.U.A. — Un «club al liliecilor» pe pămînt.*

Călătorii în învizibil

Probabil că oricare violonist ar vorbi cu plăcere despre instrumentul la care cîntă, dornic să-i expună biografia, să-i sublinieze calitățile, să-i amintească performanțele. N-o să vă mire așadar că un cercetător, după ani de studiu cu ajutorul microscopului electronic, va face elogiul acestui admirabil aparat.

Oamenii visează de milenii să vadă și să cunoască structura materiei. De multe sute de ani se întrec s-o facă ajutîndu-se cu puterea lentilelor. Poate nu va fi lipsit de interes pentru cutezători să amintesc aci numele învățatului din Asia Mică Ibn al-Haitan care a scris în anul 1038 «Tezaurul opticii», tratat care va folosi ulterior **descoperirilor privind fizica lentilelor.**

Microscopul va aștepta, ca să se nască, anul 1667 și geniul lui Robert Hooke. O dată cu primul învățat care se apropie de ocularul unui microscop, descoperirile apar într-o avalanșă impresionantă.

Spiritului iscoditor al savanților îi este însă dat să nu se mulțumească niciodată cu

CURSE AUTOMOBILISTICE PE PISTA DE GHEAȚĂ

FOTO: PRESSENS BILD — AGERPRES
n exclusivitate pentru
evista «Cutezătorii»

1: Pilotînd o mașină Lotus Cortina, unul dintre participanți, **LARS-AKE**, *încearcă să ia un viraj cît mai strîns...*

2: ...drept care mașina s-a răsturnat, oferindu-ne posibilitatea s-o vedem cum arată pe dedesubt (caroseria fiind foarte rezistentă, pilotul n-a pățit nimic; ba chiar a ieșit din mașină zîmbind).

CURSELE DE AUTOMOBILE PE PISTA DE GHEAȚĂ CÎȘTIGĂ DIN CE ÎN CE O POPULARITATE BINEMERITATĂ. NECESITÎND UN CURAJ DEOSEBIT DIN PARTEA PILOȚILOR, PRECUM ȘI O PREGĂTIRE TEHNICĂ DINTRE CELE MAI COMPLEXE, (AUTOMOBILELE FIIND DE CONSTRUCȚIE SPECIALĂ, CU CUIE PE PNEURI), ELE SÎNT DEOSEBIT DE SPECTACULOASE.
NU DE MULT, ÎN SUEDIA A AVUT LOC UN CONCURS INTERNAȚIONAL DE AUTOMOBILE PE PISTĂ DE GHEAȚĂ, DE LA CARE VĂ REDĂM DOUĂ ASPECTE.

---

realizările obținute. Cele mai perfecționate variante ale microscoapelor optice măresc de 2 000 de ori, dar ceea ce odată ar fi fost egal cu o minune cerească este astăzi insuficient. Plini de recunoștință pentru cuceririle trecutului, învățații se îndreaptă spre noul instrument de observație care este microscopul electronic. Acest aparat, creație a secolului XX, mărește imaginea de peste... 250 000 de ori, separînd vizibil puncte aflate în realitate la distanța de... a milioana parte dintr-un milimetru! Să notăm aici numele fizicianului german Ruscka, inventatorul care a construit primul, în 1937, un microscop electronic. Principiul aparatului este «simplu», ca orice idee de geniu: se abate un flux de electroni asupra obiectului de observat. Acesta reflectă o parte din ei, așa cum ar reflecta lumina. Acești electroni devin purtătorii imaginii obiectului. Nu rămîne decît ca fasciculul electronic să străbată o serie de «lentile» electromagnetice prin care se realizează uluitoarea mărime a imaginii. Poposind pe un ecran fluorescent, electronii desenează detaliile pe care altminteri nu le-am fi putut observa.

Folosirea în biologie și medicină a calităților microscopului electronic s-a dovedit extrem de fructuoasă. Cu ajutorul lui au fost descoperite noi organite în interiorul celulelor, au fost identificați viruși extrem de periculoși, ca agentul poliomielitei, au devenit posibile studii de o însemnătate deosebită pentru înțelegerea fenomenelor vieții, ca de pildă cele privind sinteza acizilor nucleici.

În țara noastră numeroase laboratoare dispun de microscoape electronice. Cu ajutorul lor se investighează lumea subcelulară, se fac cercetări importante asupra cauzelor și mijloacelor de vindecare ale celor mai grave boli, cum ar fi cancerul.

Microscopul electronic nu reprezintă însă o culme de nedepășit. Dacă pînă nu de mult celulele trebuiau fixate, pentru a fi studiate, la Toulouse (Franța) a fost realizat un nou tip de microscop electronic extrem de puternic, care permite pentru întîia oară observarea activității interne a celulelor vii. La Universitatea din Pennsylvania (S.U.A.) profesorul Mueller a realizat un microscop formidabil, care este capabil să izoleze și să facă vizibil un singur atom dintr-o anumită structură organică.

Punînd la dispoziția savanților asemenea mijloace în continuă perfecționare, omenirea este îndreptățită să aștepte din partea lor noi descoperiri.

ION PETREA
doctor în medicină,
șef de sector la Institutul
de endocrinologie «C.I. Parhon»

> *Faceți din viață vis și din vis realitate.*
> **PIERRE CURIE**

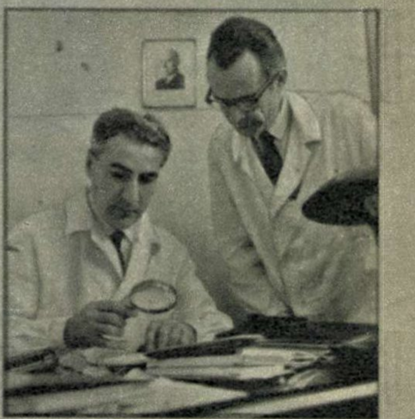

Elev al academicienilor C.I. Parhon *și* Ștefan Milcu, *doctorul în medicină* Ion Petrea *și-a orientat activitatea în special către învingerea cancerului. Rezultatele investigațiilor sale i-au adus, printre alte recunoașteri, bursa* Eleanore Roosevelt, *care i-a oferit prilejul de a efectua un an de stagiu la* Institutul de radium (Fundația Curie) *a Universității din Paris. Cum dr. Ion Petrea utilizează în cercetările sale microscopul electronic, l-am rugat să dezvăluie cititorilor noștri cîteva din secretele acestui ultramodern aparat.*

TERRA 2

Tînărul savant Bădin propune o expediție către asteroidul R.M.-12. In clipa cînd ajunge acasă este atacat de doi indivizi care îi fură servieta cu acte.

IATĂ CĂ SOSI ȘI ZIUA ATÎT DE AȘTEPTATĂ A PORNIRII SPRE R.M.-12. ÎNTREG ECHIPAJUL ERA STRÎNS ÎN ÎNCĂPEREA PRINCIPALĂ A RACHETEI „LUCEAFĂRUL": INGINERUL BĂDIN, ASTRONOMUL RAMIRO, ZIARISTUL TUDOR TUDOR ȘI... MEDICUL OANA COSTINESCU.

Scenariul de TUDOR POPESCU *Ilustrații de* ALBIN STĂNESCU

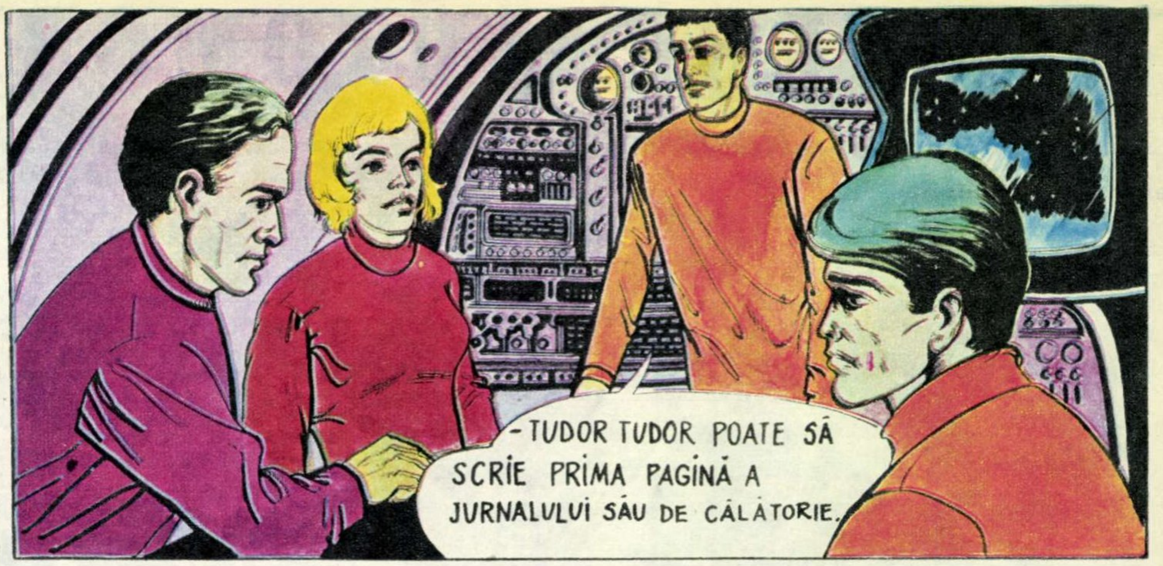
-TUDOR TUDOR POATE SĂ SCRIE PRIMA PAGINĂ A JURNALULUI SĂU DE CĂLĂTORIE.

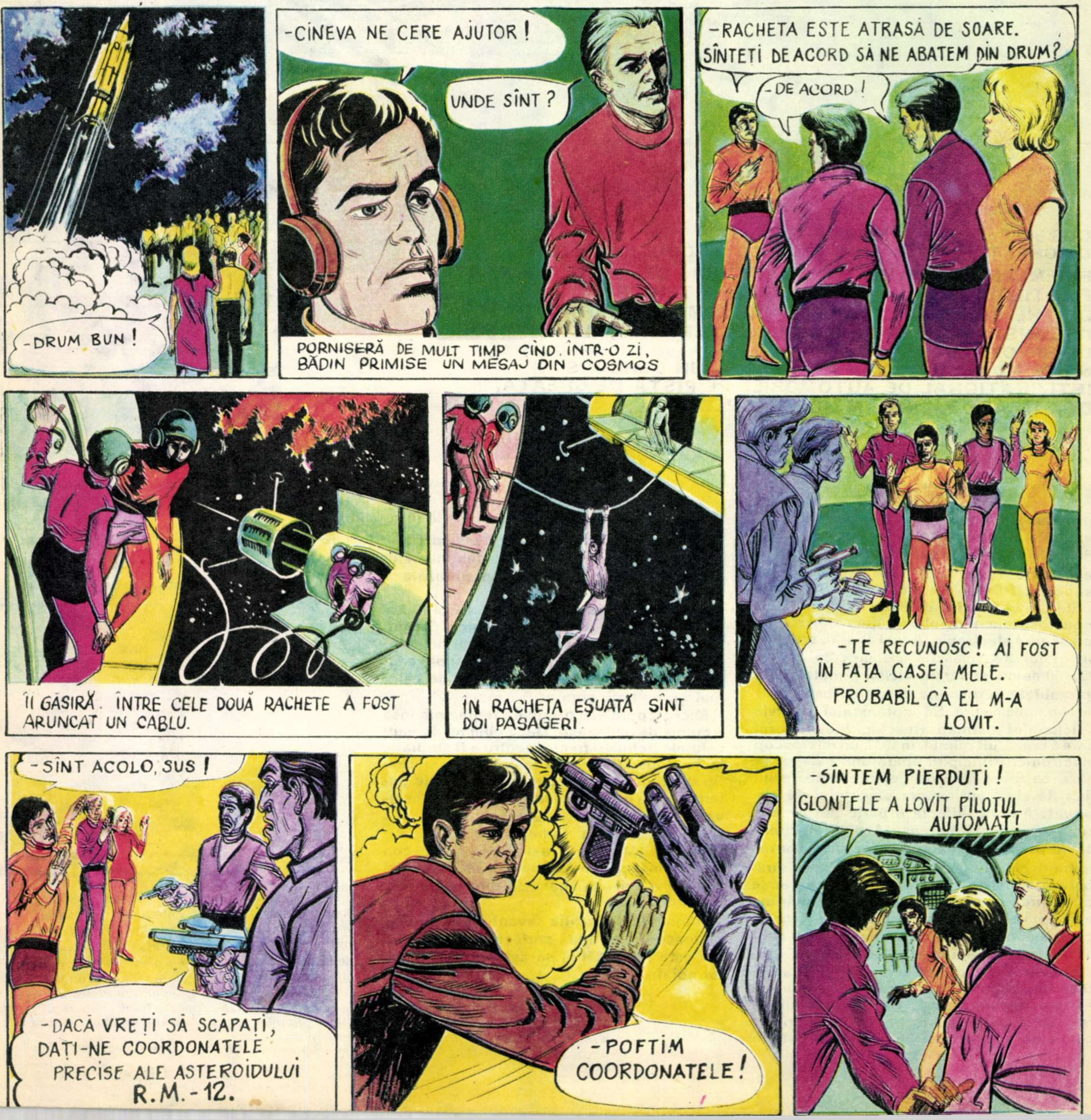
-DRUM BUN!
-CINEVA NE CERE AJUTOR!
UNDE SÎNT?
PORNISERĂ DE MULT TIMP CÎND, ÎNTR-O ZI, BĂDIN PRIMISE UN MESAJ DIN COSMOS
-RACHETA ESTE ATRASĂ DE SOARE. SÎNTEȚI DE ACORD SĂ NE ABATEM DIN DRUM?
-DE ACORD!
ÎI GĂSIRĂ. ÎNTRE CELE DOUĂ RACHETE A FOST ARUNCAT UN CABLU.
ÎN RACHETA EȘUATĂ SÎNT DOI PASAGERI.
-TE RECUNOSC! AI FOST ÎN FAȚA CASEI MELE. PROBABIL CĂ EL M-A LOVIT.
-SÎNT ACOLO, SUS!
-DACĂ VREȚI SĂ SCĂPAȚI, DAȚI-NE COORDONATELE PRECISE ALE ASTEROIDULUI R.M.-12.
-POFTIM COORDONATELE!
-SÎNTEM PIERDUȚI! GLONTELE A LOVIT PILOTUL AUTOMAT!

6 PĂCĂLELI DE ÎNTÎI APRILIE!

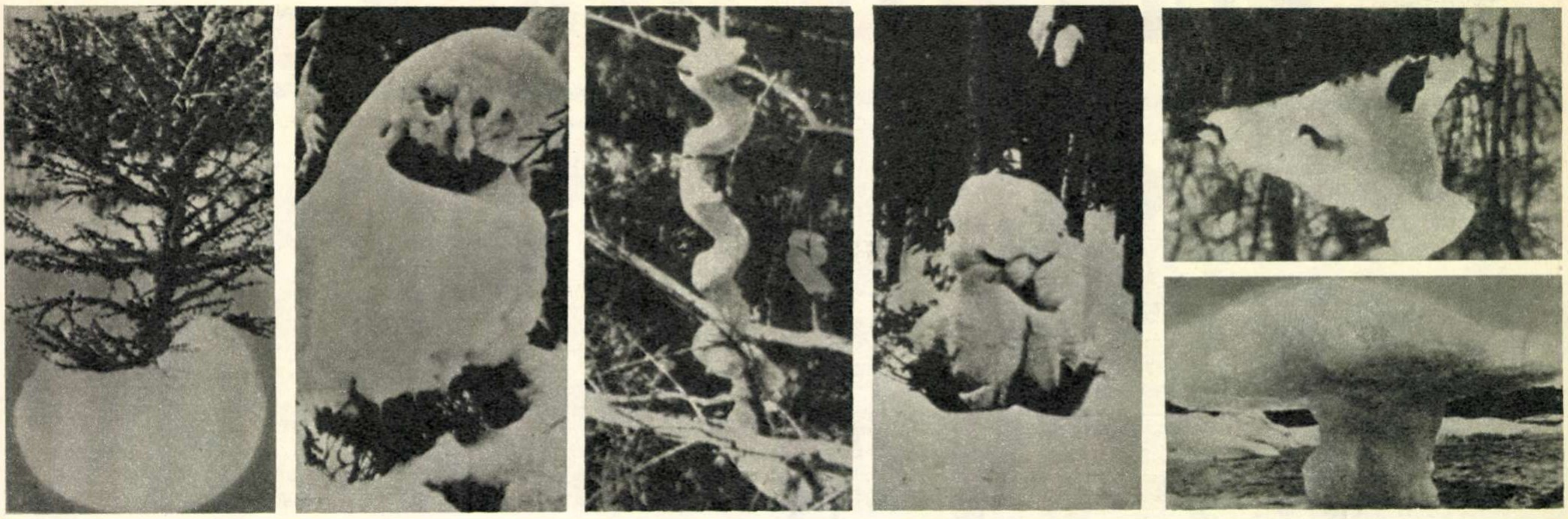

Autori: Ingeniozitatea iernii și colaboratoarea noastră, foto-reporterul Elena Fundulea.
Cititorilor noștri nu le cerem decît cîte un titlu cît mai amuzant și cît mai nimerit pentru aceste imagini curioase.

TOATĂ LUMEA PE STADION

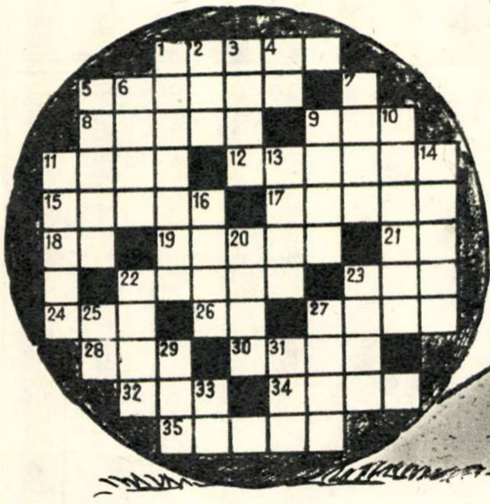

ORIZONTAL. 1) A trage-n vînt. 5) Ca un șut... la păianjen. 8) Șut... pe lîngă poartă. 9) Prima parte a campionatului. 11) Pe aripi! 12) Un balon șutat... în brațele portarului. 15) Steaua! (pl. neart.) 17) Duminicile din tur și retur, ba cîteodată și alte zile. 18) La poartă în colțul din dreapta! 19) A nu acorda... golul. 21) Ieșire! 22) Se scutură la orice gol (pl.) 23) Comună în Franța. 24) Echipă din divizia A. 26) Un «opus» al aplauzelor. 27) Unul care-a pățit-o. 28) Campioni. 30) Ceartă. 32) Afară din teren (fonetic). 34) A se roade. 35) Una din cele mai bune echipe de club de pe glob.

VERTICAL. 1) Pasă la extremă (m). 2) Poartă pentru domiciliu! 3) Nu joacă fotbal . 4) Tête! 5) Cînd și fundașii au ieșit la atac. 6) Legătură (fig.) 7) Comportare cam... nesportivă. 9) Silabe din trompeta lui... Tudorică. 10) Mișcare elastică. 11) Numărul înaintașilor după un anumit sistem. 13) Unul din cei mai buni jucători de pe glob. 14) Unde fotbalistul e-n apele lui. 16) Vîrf în Munții Rodnei (2 280 m) 20) Fără greutate. 22) A trimite mingea de la un jucător la altul cu scopul de a crea poziții cît mai favorabile de șut. 23) Cea mai bună apărare, după unii. 25) Trasă pe margini! 27) 0—0 (ne place mai mult însă un 5—4... pentru noi!) 29) A striga. 31) Planuri (fig.) 33) Marginile terenului!

MIHAI PĂTRAȘCU

●● CONCURSUL SĂPTĂMÎNII ●●●●

La cca 15 km de Cîmpeni, la Năimăiești, pe lîngă Vidra, se găsește un renumit punct fosilier foarte bogat în rămășițele unor viețuitoare păstrate aici de zeci de milioane de ani în enorme depozite. Locul respectiv este declarat ca monument al naturii din țara noastră. Întrebările sînt următoarele:

1. Despre ce viețuitoare este vorba?
2. Care este numele sub care e cunoscut acest depozit fosilier?

CONCURSUL SĂPTĂMÎNII

CUPON-NATURALE

NUMELE ....
PRONUMELE ....
ADRESA EXACTĂ ....
RĂSPUNSURI: 1 ....
2 ....

După ce ați aflat răspunsurile, treceți-le pe cupon. Decupați apoi cuponul și trimiteți-l pe adresa redacției noastre la cel mult 5 zile de la apariția numărului, cu mențiunea: «Pentru concursul săptămînii — NATURALE I».

CIȘTIGATOR PRIN TRAGERE LA SORȚI LA CONCURSUL SĂPTĂMÎNII — GEOGRAFIE — LUCIAN DĂNUȚ — PIAȚA PALATULUI REPUBLICII, BLOC 5, ETAJ I, BUCUREȘTI.

Răspunsurile exacte:
1. Cristofor Columb — Santa Maria
2. Fernando Magellan — Trinidad
3. James Cook — Rezolution
4. Faddei Bellingshausen — Vostok

Elevii din clasa a opta trebuiau să scrie acasă pentru a doua zi, tema: Urmările lenei. Ion s-a gîndit mult asupra temei. În cele din urmă a scris titlul cu litere frumoase, apoi a lăsat două pagini goale. Pe a treia pagină a scris: «Acestea sînt urmările lenei».

LA COR

(Biverb: 5, 6)

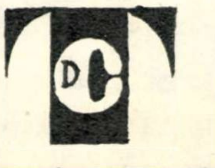

CU CĂRUȚA

(Triverb: 4, 4, 6)

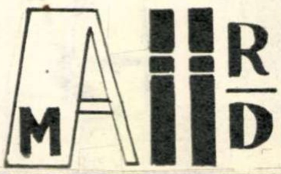

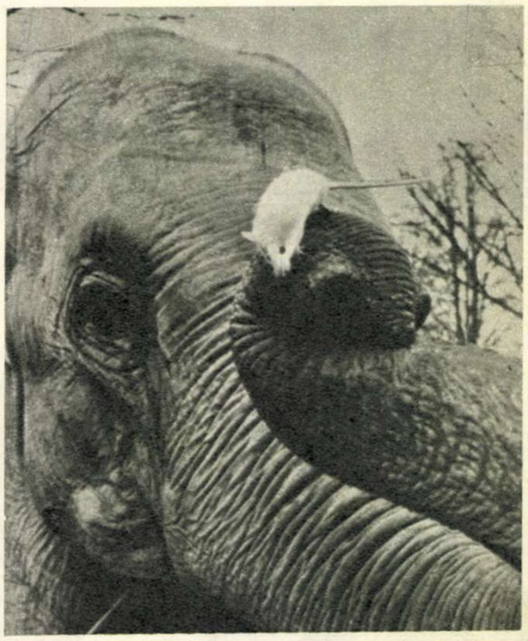

Prietenia dintre doamna Shampa de la grădina zoologică Hagenbeck din Hamburg și șoricelul Felix este ieșită din comun.
Felix vine zilnic și «inspectează» cele 1 500 de kilograme de elefant. El însuși trage doar 30 de grame la cîntar.

SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX SFINX

«CUTEZĂTORII» revistă săptămînală. Redacția și administrația: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII Nr. 1, telefon 17.60.10
Tiparul executat la COMBINATUL POLIGRAFIC «CASA SCÎNTEII»
Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU. Prezentare grafică: LUCIA SICOMAS

MIU-AL-FLORILOR

Povestire în versuri de
ALEXANDRU MITRU
și AUREL TITA

Desene: ION DEAC - CLUJ

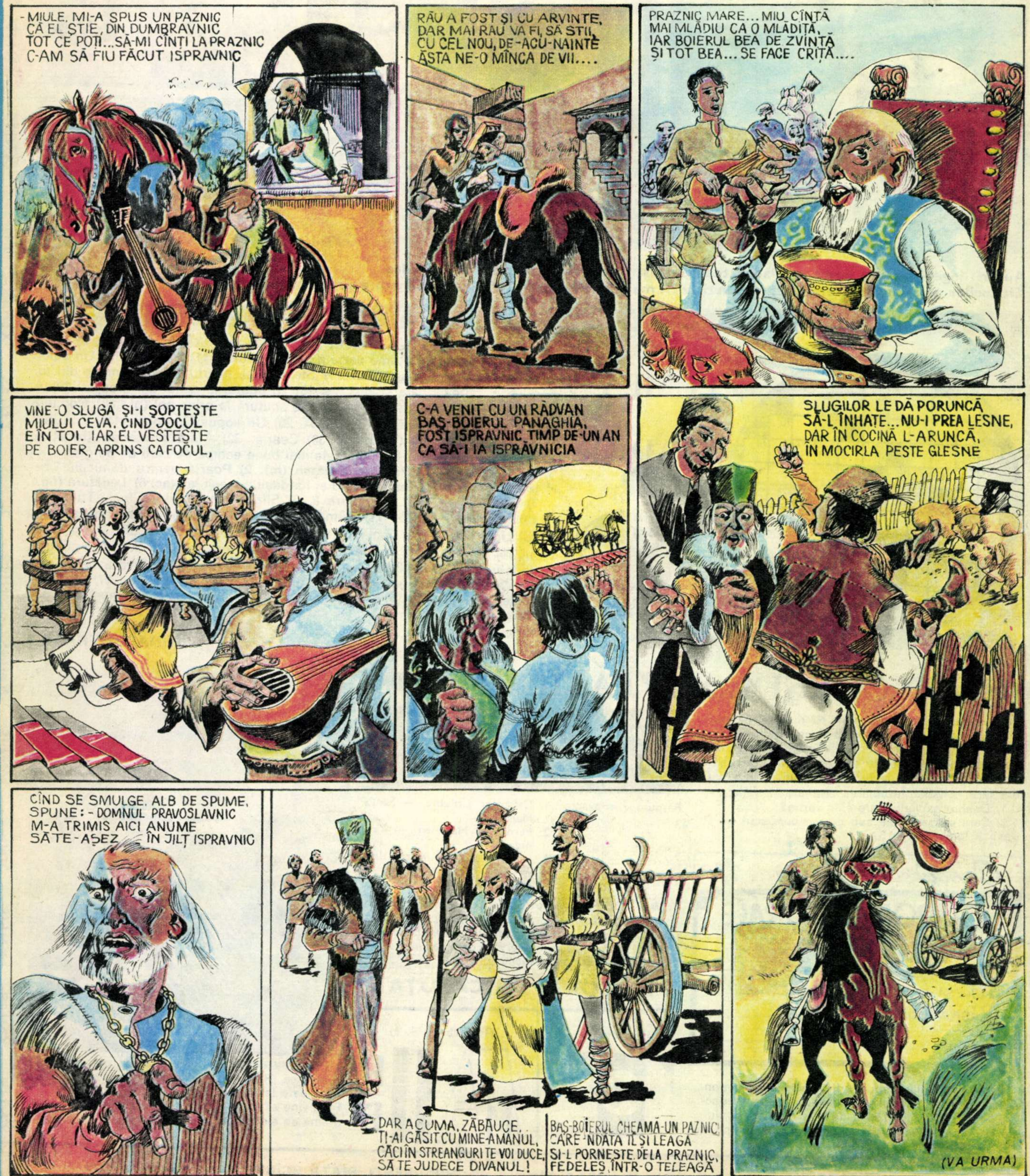
- MIULE, MI-A SPUS UN PAZNIC
CĂ EL ȘTIE, DIN DUMBRAVNIC
TOT CE POȚI... SĂ-MI CÎNȚI LA PRAZNIC
C-AM SĂ FIU FĂCUT ISPRAVNIC
RĂU A FOST ȘI CU ARVINTE,
DAR MAI RĂU VA FI, SĂ ȘTII,
CU CEL NOU, DE-ACU-NAINTE
ĂSTA NE-O MÎNCA DE VII....
PRAZNIC MARE... MIU CÎNTĂ
MAI MLĂDIU CA O MLĂDIȚĂ,
IAR BOIERUL BEA DE ZVÎNTĂ
ȘI TOT BEA... SE FACE CRIȚĂ....
VINE-O SLUGĂ ȘI-I ȘOPTEȘTE
MIULUI CEVA, CÎND JOCUL
E ÎN TOI. IAR EL VESTEȘTE
PE BOIER, APRINS CA FOCUL,
C-A VENIT CU UN RĂDVAN
BAȘ-BOIERUL PANAGHIA,
FOST ISPRAVNIC TIMP DE-UN AN
CA SĂ-I IA ISPRĂVNICIA
SLUGILOR LE DĂ PORUNCĂ
SĂ-L ÎNHAȚE... NU-I PREA LESNE,
DAR ÎN COCINĂ L-ARUNCĂ,
ÎN MOCIRLA PESTE GLESNE
CÎND SE SMULGE, ALB DE SPUME,
SPUNE: - DOMNUL PRAVOSLAVNIC
M-A TRIMIS AICI ANUME
SĂ TE-AȘEZ ÎN JILȚ ISPRAVNIC
DAR ACUMA, ZĂBAUCE,
ȚI-AI GĂSIT CU MINE-AMANUL,
CĂCI ÎN STREANGURI TE VOI DUCE,
SĂ TE JUDECE DIVANUL!
BAȘ-BOIERUL CHEAMĂ-UN PAZNIC
CARE-NDATĂ ÎL ȘI LEAGĂ
ȘI-L PORNEȘTE DE LA PRAZNIC,
FEDELEȘ, ÎNTR-O TELEAGĂ
(VA URMA)

PREȚUL 1 LEU